

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

yetim
V A K F I

FİLİSTİN'DE ÇOCUK OLMAK

2024

Yayın Danışma Kurulu
Murat Yılmaz, *Yönetim Kurulu Başkanı*
Hüsamettin Orhan, *Başkan Vekili*
Cengiz Cantürk, *Mütevelli Heyeti Üyesi*
Sedat Özgür, *Eğitim Komisyonu Başkanı*
Rahşan Tekşen, *Yayın Editörü*

Yayına Hazırlayan
Rahşan Tekşen

Kapak ve Sayfa Tasarım:
Fatih Hacıoğlu

Baskı Yeri ve Yılı:
İstanbul, Nisan 2024

Bu eserin bütün hakları mahfuzdur.
Sadece kaynak gösterilerek alıntı
yapılabilir.

Karagömrük Mah. Muhtar Muhiddin Sok.
No: 11, 34091 Fatih-İstanbul
Tel: +90 212 970 60 60
Web: www.yetimvakfi.org.tr
e-Mail: info@yetimvakfi.org.tr

İÇİNDEKİLER

Önsöz |02-03

Filistinli Küskün Çocuk:
Hanzala |04-17

İsrail'in Filistinli Çocuklara
Yönelik Hak İhlalleri |18-27

Filistinli Kahraman
Çocuklar |28-35

Filistin'de
Çocuk Olmak |36-39

İsrail'in Tutuklu ve
Gözetimdeki Filistinli
Çocuklara Yönelik Hak
İhlalleri |40-49

Filistinli Mülteci Çocuklar
Filistinli Çocukların
Psikolojik Travmaları
ve Sağlık Sorunları |50-55

Yetim Vakfı'nın
BM Başvurusu |56-63

Yetim Vakfı'nın Filistin-Gazze
Faaliyetleri |64-69

Filistinli Çocuklar
İçin Çiz |70-73

Yetim Vakfı'nın Filistin ve
Mülteci Filistinliler İçin
Yaptığı Projeler |74-77

Kaynakça |78-79

ÖNSÖZ

Bizler 15 Ramazan Dünya Yetimler Günü'nü önemsiyor ve birçok mecrada bu özel günü hatırlatmaya ve gündem etmeye çalışıyoruz. Bunlardan biri de son üç yıldır düzenli olarak hazırladığımız 15 Ramazan raporlarıdır. Bu sene, 17 Ekim 2023'ten bu yana Filistin'de devam eden soykırıma dikkat çekmek ve bu soykırımın doğru bir şekilde kayıtlara geçmesine katkıda bulunmak adına "Filistin'de Çocuk Olmak" başlıklı raporu hazırladık.

Siyonistlerin, Filistin'de hak sahibi olduklarını iddia eden 5 bin kitap yayımladığını ve bunu 75 yıl içerisinde yazarak nasıl bir hafıza zemini oluşturmaya çalıştıklarını hesaba kattığımızda, bu gibi raporların ve Filistin meselesini kaleme alan diğer eserlerin ne kadar kıymetli olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Filistin, Yahudilerin işgalinden önce de sonra da Filistinlilerindir. Hiçbir temele dayanmayan Yahudi iddialarını ve yayım-

larını, tarihî gerçekleri saptırmak olarak addedebiliriz. Bu manada "Filistin" bizler için bir ülke adı olmaktan çok, bir davadır. İmanımızı vurduğumuz bir mihenk taşı, fedakârlığımızı ve samimiyetimizi ölçtüğümüz bir sınav kâğıdı, fitilini vefamızla ateşlediğimiz sırça bir kandildir.

İşte bu rapor, İsrail'in Filistin'de yaptığı soykırımların, yıkımların ve vahşetin çocuklar üzerindeki etkisini ve onların dünyasını nasıl cehenneme çevirdiğini göstermeye çalışan bir tablodur. Aynı zamanda bu raporun amacı, 5 ay içerisinde 14.000 çocuğun hayatını kaybetmesine sebep olan İsrail katliamının; dünya genelinde son dört yılda çıkan savaşlarda hayatını kaybeden çocuk sayısından çok daha fazla olduğu gerçeğini göstermektir. Bu rapor havadan, karadan ve denizden kuşatılan ve insanlık dışı saldırılara maruz kalan Filistin halkının sesi, oradaki çocukların çığlığı, evladını kaybeden annelerin feryadıdır.

Şüphesiz bir *sınav kâğıdı* olarak önümüzde duran Filistin meselesinin en zor sorusu, hayatını kaybeden bu çocukların günahının ne olduğudur. Bizler bu soruyu hem kendimize hem de bütün dünyaya yeniden sormak istiyoruz: Filistin’de hayatını kaybeden bu çocukların günahı nedir?

Hâlbuki çocuk, hayatın kendisidir. Cıvıttır. Ölümle yan yana getiremeyeceğimiz tek kelimedir belki. Fakat Filistin’de çocuk olmak, sayısız işgale ve kıyıma şahit olmak demektir. En nazlı çağında annesini, babasını, ailesini kaybetmektir. Bomba sesleri yüzünden tir tir titremek, enkaz altında kalmak, kolunu ya da bacağını kaybetmek, bir dakika bile güven içinde uyuyamamak, gülmeyi unutmak demektir.

Filistin’de çocuk olmanın ne demek olduğunu anlamak için önce yüreklerimizde işgal edilen Filistin’i özgürlüğüne kavuşturmak gerekir. Hanzala gibi dünyaya

sırtını dönmek, kol saatini ayarlar gibi gönlünü Filistin meselesine ayarlamak ve “Nerede kardeşlerim?” diyen Kudüs’ün sesini duymak gerekir.

Bu raporun hazırlanmasında bizimle aynı duyguları paylaşan ve kalemine sarılan Aysun Çakır, Büşra Çoban, Hale Büsre Yaşa, Kadriye Sınmaz ve Kübra Ünal kardeşlerimize katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Filistin’de ve işgal altında bulunan bütün coğrafyalardaki çocukların özgürlüğüne kavuşması, çocukluklarını gereği gibi yaşaması ve oradaki mutlu çocukların raporunu yazacağımız günlerin tez vakitte gelmesi temennisiyle...

Murat Yılmaz

Yönetim Kurulu Başkanı

yetim
V A K F I

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

04 | 05

**Filistinli
Küskün ocuk:
Hanzala**

Kübra nal

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

06 | 07

**HANZALA UMUDUN SİMGESİ
VE ADALET MÜCADELESİNİN
İFADESİ**

Filistinli karikatürist Naci el-Ali'nin Hanzala karakteri, dn-ya genelinde milyonlarca insanın kalbinde yer edinmiş bir figürdür. Bu karakter, sadece bir çizgi figür olarak değil, aynı zamanda adaletsizliğe karşı mücadelenin ve umudun çarpıcı bir sembolü olarak kabul edilir.

Hanzala'nın Kökeni Ve Tanımı

Hanzala karakteri, ilk kez 1969 yılında Naci el-Ali tarafından yaratıldı. Naci el-Ali, 1936'da Filistin'de doğdu ve 1948'de, İsrail'in kuruluşu sırasında yaşanan "Nekbe" (Büyük Felaket) sonrasında evinden sürüldü. Bu acı deneyimlerini eserlerine yansıttı. Hapishane hücresinde karikatür çizmeye başlayan Ali, siyasî eleştirilerini çizimlerinde açıkça ifade etti. El-Ali, Filistin'in özgürlük mücadelesi sırasında doğmuş bir karakter olan Hanzala'yı çizerken Filistin halkının aradığı adaleti, acılarını ve umutlarını ifade etmeyi amaçladı.

Hanzala, sırtı dünyaya dönük, ayakları çıplak, giysileri yırtık pırtık ve elleri arkadan bağlı olarak tasvir edildi. Bu hâliyle içe dönük ve sorgulayan bir gözlemciye benzemektedir. Yaşı hep 10'dur. Filistin'in özgürlüğüne kavuşacağı zamana kadar hep 10 olarak kalacaktır. Bu şekilde, Hanzala sadece bir çocuk figürü olmaktan öte Filistin'in sürekli mücadelesini verdiği, direniş, hayatta kalma çabası, gururlu olma, özgür olma ve umutlarını taşıdığı bir sembol hâline gelir. Hanzala adı da "çetin şartlarda hayatta kalan güçlü bir çöl bitkisi" anlamına geldiği için seçilmiştir.

Naci el-Ali, Hanzala'yı şöyle tarif eder: "Onun adı Hanzala ve halka kendine sadık kalacağına dair söz verdi. Onu, güzel olmayan bir çocuk olarak çizdim; saç, dikenlerini silah olarak kullanan bir kirpinin saç gibi idi. Hanzala şişman, mutlu, rahat veya şımarık bir çocuk değil. O, mülteci kampı çocukları gibi yalınayak ve beni hatalardan bakışlarımı sağa sola kaydırmaktan koruyan bir ikon. Elleri arkadan bağlı olarak bize Amerikan usulü çözümlerin sunulduğu bir zamanda bir reddin işareti olarak..."

Hanzala'nın Çizeri Naci El-Ali

1938'de Galile adlı bir Filistin köyünde doğan sanatçının doğum yeri 1948'de İsrail'in kuruluşuna yol açan kitlesel yerinden edilmenin, "Nekbe"nin bir sonucu olarak yok edilen yüzlerce köyden biriydi. 75 bin Filistinli arasında, al-Ali de evinden zorla ayrılanlar arasındaydı ve Lübnan'daki en kötü mülteci kamplarından biri olan Ain el Hilweh'e sığındı. "Kamp hayatı dayanılmazdı, her günümüz aşağılamalarla doluydu, yoksulluk ve umutsuzlukla yaşıyorduk." diyen karikatürist, Hanzala sembolünü kullanarak asla büyümeyen, 10 yaşındaki bir çocuğun temiz, anlamaya çalışan, kızan ve sorgulayan, gözünden gören bir bakış açısını dünyaya yansıtıyordu. Arap dünyasında ifade özgürlüğünün yoğun şekilde sansürlendiği bir dönemde, el-Ali'nin çizimleri basit görünümde, derin anlamlar barındırıyordu. Fakat 29 Ağustos 1987'de al-Ali, bir suikast sonucu Londra'da öldürüldü. Asla memleketine geri dönemedi ve Hanzala zamanda donarak daima on yaşında ve yüzünü dünyaya göstermeyen bir şekilde kaldı.

Hanzala'nın Sırtının Dönük Olması

Hanzala başta yüzü görünen bir çocuktur. 10 yaşında köyünden çıkarılan çizerin ta kendisiydi. Yom Kippur Savaşı'ndan sonra, Mısır ve Suriye liderliğindeki Arap ülkelerinden oluşan bir koalisyonun aynı yılın Ekim ayında İsrail'le savaştığı 1973 yılına kadar okuyucuya sırtını dönmedi. O dönemde aralarında ABD'nin de bulunduğu ülkeler, anlaşmazlığın çözümü yönünde baskı yapıyordu. Naci el-Ali, Hanzala'nın sırtını dünyaya dönerek yabancı ülkelerin Filistinlilere dayattığı

çözümleri reddettiğini ifade ediyordu.

Hanzala'nın sırtının dünyaya dönük olması, Filistin halkının dünya tarafından görmezden gelindiği ve unutuluşunu yansıtır. Onun çıplak ayakları, yırtık giysileri ve ellerinin bağlı olması, Filistin'deki yoksulluğu ve halkın yaşadığı zorlukları simgeler. Ayrıca ellerinin arkada olması protestoya ve barış anlaşmalarını reddetmesine işaret etmektedir. Hanzala'nın duruşu, teslim olmayan bir ruhu ve bir direniş sembolü olarak kabul edilir.

Hanzala'nın Sembolizmi Ve Etkisi

Hanzala, sadece Filistin halkının değil, aynı zamanda Bütün adaletsizliklere karşı mücadele edenlerin sembolüdür. O, milyonlarca insanın umutlarını ve direniş ruhunu temsil eder. Hanzala'nın dünya çapındaki etkisi, sadece çizgi roman dünyasında değil, aynı zamanda sokak sanatında da kendini gösterir. Duvarlara ve binalara yapılan Hanzala grafitileri, adaletsizliğe karşı olan halkın sesini yükseltir ve

dünyanın dikkatini Filistin meselesine çeker.

El-Ali'nin ifadesiyle, "Hanzala, Amerikan usulü çözümlerin sunulduğu bir zamanda ellerini arkada kavuşturmasıyla bir reddin ifadesidir." Bu red dünyaca kabul görmüştür. Grafiti, dövme, duvar resmi ve protestolarda çokça kullanılmıştır.

Hanzala'nın Siyasal Etkisi

Hanzala sembolizmi, aynı zamanda siyasî bir etkiye de sahiptir. Onun, gücünü yaşadıklarından ve yalınlığından alan karakteri, Filistin halkının özgürlük mücadelesiyle sıkı bir şekilde bağlantılıdır ve bu nedenle Filistin'in ulusal kimliğinin bir parçası olarak kabul edilmiştir. Hanzala'nın popülaritesi, Filistin halkının sesini dünya sahnesinde duyurmasına ve uluslararası toplumun dikkatini Filistin meselesine çekmesine ve hunharca yapılan zulmün bir nebze de olsa azalmasına yardımcı olmuştur.

Hanzala'nın dünya genelindeki etkisi, sadece Filistin sorununa odaklanmakla kalmaz, aynı zamanda adaletsizliklere karşı mücadele eden herkesin sesini yükseltmesinde bir araç olur. Mazlumların ve ezilenlerin sesi olmayı başarır ve böylece dünya genelinde adalet talebinin en güçlü sembollerinden biri haline gelir. Hanzala, küresel bir adalet hareketinin önemli bir figürü ve fenomenal bir ikon olarak kabul edilir; milyonlarca insanın umutlarını ve mücadele ruhunu temsil eder.

Hanzala'nın Kültürel Etkisi

Dünya genelinde, yeni nesil sanatçılar Gazze'deki çatışmalara dikkat çekmek ve ateşkes çağırısı yapmak için Hanzala sembolünü benimsemeye başladılar. İtalya'da, sanatçı Francesca Ghermandi'nin öncülüğünde 80 karikatürist, kendi karakterlerini Hanzala'ya eşlik eder şekilde, sırtı dönük bir şekilde çizdikleri bir hareket başlattılar.

Bu kampanya, bayrak veya semboller olmadan, sadece sanat aracılığıyla koşulsuz şartsız ve kalıcı bir ateşkesi desteklemeyi amaçlamaktadır. İtalya'nın ardından, Japonya'dan da birçok karikatürist bu harekete destek vermektedir. Çizerler, "#withHandala" hashtag'i ile Hanzala'nın yanında yer alarak seslerini duyuruyorlar.

Özetle Hanzala

Hanzala karakteri, Naci el-Ali'nin yaratıcılığından doğan bir sembol olmanın ötesinde, adaletsizliğe karşı mücadelenin ve umudun bir ifadesidir. Onun sırtının dönük olması, Filistin halkının dünya tarafından görmezden gelindiği ve unutulduğu hissine karşı samimi bir kırgınlık ve itirazı yansıtırken aynı zamanda adalet talebinin ve direniş ruhunun bir sembolü olarak kabul edilir.

Hanzala karakteri, Filistin halkının özgürlük mücadelesinin, yaşadığı zorlukların, çektiği insanlık dışı çilelerin, bitmeyen yorgunluğun ve adalet talebinin bir parçası olarak kabul edilir. Onun varlığı, Filistin'in ulusal kimliğinin bir parçasıdır ve nesillerin zihnine bir mühür gibi basılmış. Belki de ölümsüz bir insanlık mirası olmuştur.

Hanzala'nın dünya genelindeki etkisi, sadece Filistin meselesine odaklanmakla kalmaz, aynı zamanda bütün adaletsizliklere karşı mücadele edenlerin birlik ruhunu ve tekil sesini yansıtır. Zulüm gören kitlelere her yerde omuz verir. Tüylər ürpertən bir gerçəkliliklə insanlığın yüzünə və vicdanına hakikat şamarları indirir. Hanzala,

sadece bir çizgi figür olmanın ötesinde, iyilik ışığının kötülük karanlığına karşı; sevginin nefrete karşı, adalet ve özgürlük mücadelesinin haksızlığa karşı duruşunu omuzlarında taşır. Ve onun hikâyesi, gelecek nesillere aktarılmayı ve sonsuza kadar yaşamayı belki de dünya üzerindeki birçok şeyden daha fazla hak eder.

Dünyadan Hanzala'ya Destek Veren Karikatür Örnekleri

#withHandala

Arkitekt

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

14 | 15

Dünyadan Hanzala'ya Destek Veren Karikatür Örnekleri

#withHandala

Arkitekt

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

18 | 19

İSRAİL'İN FİLİSTİNLİ ÇOCUKLARA YÖNELİK HAK İHLALLERİ

Kadriye Sınmaz

Filistinli Çocukların Hayatlarına Düşen Gölge

Uzun yıllardır süren İsrail işgali, Filistinlilerin hayatını doğrudan etkilemekte ve hemen her alanda hak ihlallerini ortaya çıkarmaktadır. Toplumun en savunmasız kesimini oluşturan çocuklar ise bu ihlallerden derinden etkilenmekte ve işgalin çok yönlü boyutları Filistinli çocukların hayatlarının her alanına gölge düşürmektedir. Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere Batı Şeria ve Gazze’de İsrail askerî ve apartheid işgali altında yaşayan çocuklar, rutin olarak ciddi temel hak ihlalleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Yaşama, eğitim, yeterli barınma ve sağlık hizmetlerine erişim hakları İsrail işgal rejimi tarafından engellenmektedir. İsrail yerleşimlerinin

genişlemesi ve İsraili yerleşimcilerin terörist saldırıları, Filistinli çocukları köy ve kasabalara hapsedmekte, onları hayatlarına yönelik gerçek tehlikeler olan eğitime sınırlı erişim ve kalıcı psikolojik sorunlarla karşı karşıya bırakmaktadır.

7 Ekim 2023’te başlayan İsrail ve Hamas arasındaki gerilimin kısa sürede İsrail’in sivil Gazze halkına yönelik soykırıma dönüşmesi bölgede yaşayan çocuklar açısından hiç olmadığı kadar zor bir dönemi başlatmıştır. Gazze’deki hiçbir çocuk zaten İsrail tarafından uygulanan sınırsız dön-güsel şiddet ve hayatlarını kısıtlayan kara, hava ve deniz ablukası dışında bir yaşamı bilmiyordu.

FİLİSTİN’DE
ÇOCUK
OLMAK

20 | 21

Sürekli istikrarsızlık ve şiddet, çocukların ölmesine ve sakat kalmasına neden oluyor, evlerini, okullarını, hastanelerini ve güvenlik duygusunu yok ediyor ve ailelerini parçalıyordu. Fakat 7 Ekim’den bu yana durum çok daha

fazla zorlaşarak gıda ve su kaynakları, eğitim kurumları İsrail tarafından neredeyse tamamen yok edilmiştir. Bu bağlamda Gazze’deki 1.2 milyon çocuğun psikososyal desteğe ihtiyaç duyduğu tahmin edilmektedir.

Çocuklara yönelik artan ihlaller Filistin toplumundaki güncel durumu domine ederken aynı zamanda toplumun geleceğini de derinden etkilemektedir. Zira Filistin nüfusunun büyük bir kısmını çocuklar oluşturmaktadır. Filistin Merkezi İstatistik Bürosu'na göre Filistin toplumunun neredeyse yarısı çocuklardan oluşuyor. Çocuk sayısı toplam nüfusun yaklaşık %44'ünü oluşturmaktadır. Bu oran Batı Şeria'da %41 ve Gazze'de %47 şeklindedir. Filistin'de 18 yaşın altında 2.39

milyon çocuğun yaşadığı, bunların 1.22 milyonunun erkek ve 1.17 milyonunun kız olduğu bilinmektedir.

İsrail, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989'da kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne taraftır. Fakat sözleşmede yer alan yaşam, eğitim, özgürlük, psikolojik güvenlik, barış ve sağlık imkânlarından yararlanma gibi temel haklardan Filistinli çocukları mahrum bırakarak uluslararası hukuku ihlal etmektedir.

Yaşam Hakkı İhlalleri

Doğu Kudüs dâhil olmak üzere işgal altındaki Batı Şeria bölgesinde İsrail askerleri ve polis güçleri Filistinli çocuklara yönelik ayırım gözetmeksizin ve kasıtlı olarak gerçek ve plastik mermilerle müdahale etmekte, fiziksel ve psikolojik şiddetin farklı biçimlerine maruz bırakmaktadır. Askerî baskınlarda 2014 yılından bu yana artan şekilde gerçek mermi kullanılmaktadır. Batı Şeria'da Filistinli çocuklara ve gençlere yönelik saldırılarda İsrail silahlı güçleri kadar yerleşimciler de fail durumundadır. Devlet tarafından silahlandırılan Yahudi yerleşimciler bazen doğrudan ateşli silahlarla bazen de taş gibi nesneleri fırlatarak evler, araçlar, ibadet yerleri, tarım arazileri gibi alanları tahrip ederek saldırılar gerçekleştirmektedir. Üstelik yerleşimcilerin işlediği suçlarla ilgili soruşturmanın %90'dan fazlası herhangi bir iddianame hazırlanmadan kapanmaktadır.

2023 yılında İsrail güvenlik güçleri ve Yahudi yerleşimciler tarafından Batı Şeria'da 103'ü mühimmatla olmak üzere, 121 Filistinli çocuk öldürülmüştür. İsrail güçleri, 2000'li yılların başındaki İkinci İntifada'dan bu yana ilk kez işgal altındaki Batı Şeria'nın kuzeyindeki hava saldırılarında Filistinli çocukları öldürmüştür. 7 Ekim'de Gazze'ye yönelik gerçekleştirilen saldırılarda Batı Şeria'ya yönelik taarruzlar da artmış ve bu dönemde 81 Filistinli çocuk öldürülmüştür. Çocuk ölümlerinde ayrıca İsrail güçlerinin sağlık görevlilerinin ve ambulansların çocuklar dâhil olmak üzere Filistinlilere yardım sağlamasını rutin olarak engellemesi de etkili olmaktadır.

2007'den bu yana İsrail'in Gazze ablukasının günlük hayatı zorlaştırmasıyla farklı boyutlarda yoksunluk ve güvensizlik yaşayan çocuklar birçok kez doğrudan saldırıların hedefi olmuşlardır. Fakat 7 Ekim'den bu yana devam eden saldırılarda İsrail'in daha önce görülmemiş oranda çocuğu öldürdüğü ve sakat bıraktığı bilinmektedir. Saldırılarda yaklaşık 13 bin çocuk öldürülmüştür. Binlerce çocuk enkaz altında kaldığı ve çıkarılamadığı için "kayıp" durumuna düşmüştür. Her gün ondan fazla çocuğun

bir uzvunu kaybettiği tahmin edilmektedir. İsrail güçlerinin büyük hastaneleri kuşatması, doktorları ve hastaları silah zoruyla tahliye etmeye zorlaması ve hastaneler, klinikler, ambulanslar ve sağlık çalışanları da dâhil olmak üzere sağlık altyapısına ayırım gözetmeksizin ve doğrudan saldırması nedeniyle Gazze'deki sağlık sistemi tamamen çökmüş durumda. Sağlık sisteminin kritik durumu çocuk ölümlerini arttırmakta ve sakatlıkları ölümcül hale getirmektedir.

Özgürlük Hakkı İhlalleri

Batı Şeria'da Yahudi yerleşimciler sivil hukuk sistemine tabi iken Filistinliler askerî yasalara tabidir. Bu bağlamda her yıl 500 ila 700 çocuk İsrail tarafından gözüaltına alınarak İsrail mahkemelerinde yargılanmaktadır. 2000 yılından bu yana İsrail askerî yetkilileri yak-

laşık 13.000 Filistinli çocuğu gözüaltına almış, sorgulamış, yargılamış ve hapse atmıştır. 2023 yılında ise her ay ortalama 165 Filistinli çocuğun askerî gözüaltında tutulduğu tahmin edilmektedir. Çocuklara yönelik en yaygın suçlama taş attıkları yönündedir.

UNICEF uzmanlarının yaptığı araştırmaya göre gözaltına alınan Filistinli çocuklara süreç boyunca yaygın, sistematik ve kurumsallaşmış kötü muamele yapılmaktadır. Çocuklar sorguya genellikle elleri ve gözleri bağlı, korkmuş ve uykusuz bir şekilde çıkartılır. Genellikle sözlü taciz, tehdit, bazı durumlarda işkenceye varan fiziksel ve psikolojik şiddetten sonra itirafta bulunmaya zorlanırlar. İsrail askerî hukuku, sorgulama sırasında avukat tutma hakkı tanımamakta ve İsrail askerî mahkeme hâkimleri, baskı veya işkence ile elde edilen itirafları kabul etmektedir.

Batı Şeria'da İsrail tarafından gözaltına alınan 75 çocukla yapılan görüşmelerde; çocukların yarısından fazlasının tutuklandıktan sonra fiziksel şiddete maruz kaldığı, elleri ve gözleri bağlanmış, sözlü tacize, aşağılamaya ve korkutmaya maruz kalmış, en az bir kez çıplak arama yapılmış, yeterli yiyecek ve su verilmemiş, aile üyesi olmadan sorguya çekilmiş ve haklarıyla ilgili yeterince bilgi verilmemiş, İbranice belgeler gösterilerek imzalamaya zorlanmıştır. Askerî gözaltı sürecinden geçen çocukların olumsuz tecrübelerin sonuçlarını uzun yıllar hissettiği anlaşılmaktadır. Çocukların %85'i yaşadıkları deneyimlerin onları geri dönülemez şekilde değiştirdiğini ifade etmektedir ve birçoğu artan kaygı ve öfke nöbetleri, uykusuzluk ve depresyon gibi psikolojik sorunlar yaşamaktadır.

Filistinli çocukların maruz kaldığı uygulamalardan biri de idari gözaltı sürecidir. İdari gözaltı, İsrail yetkilileri tarafından çocuklar da dâhil olmak üzere Filistinlileri keyfi olarak gözaltına almak için kullanılan bir suçlama veya yargılama olmaksızın hapis cezası verme yöntemidir. İdari gözaltında tutulan Filistinli çocuklara herhangi bir suçlama yöneltilmemekte ve gözaltında tutulmaları ne çocuğa ne de avukatına açıklanmayan gizli delillere dayandırılmaktadır. Bu durum da gözaltına karşı yasal bir itiraz hazırlanmasına engel olmaktadır. İsrail, 7 Ekim'den sonra işgal altındaki Batı Şeria'da tutuklama operasyonlarını arttırmış ve 200'den fazla Filistinli çocuğu gözaltına almıştır. Kasım ayında (2023) Hamas'la yapılan ateşkes anlaşmasının bir parçası olarak idari gözaltında tutulan 17 çocuğun da içerisinde olduğu 130 Filistinli çocuk mahkum serbest bırakılmıştır.

Eğitim Ve Sağlık Hakkı İhlalleri

Filistin genelinde İsrail'in saldırıları, günlük kısıtlayıcı uygulamaları ve ambargo sebebiyle işsizlik ve yoksulluk oranları sürekli artmakta ve bu durum çocukların eğitim ve sağlık ihtiyacını olumsuz etkilemektedir. İşsizlik oranı Batı Şeria'da %14.6 Gazze'de %45.1'dir. Yoksulluk oranı ise Batı Şeria'da %28.8 ve Gazze'de %71.2'dir. Mevcut sosyoekonomik durum çocuklarda özellikle yetersiz beslenme olarak hissedilmektedir. 5 yaşın altındaki çocukların %35'inin yetersiz beslenme ve temel hizmetlere erişim eksikliği nedeniyle gelişim potansiyellerinin altında kaldığı tahmin edilmektedir.

İsrail, tıbbî tesisleri tahrip ederek tıbbî personelin ve malzemelerin hareketine kısıtlamalar getirerek Filistinli çocuklara sağlık hizmeti ulaştırılmasını sekteye uğratmaktadır. Doğu Kudüs ve Batı Şeria'daki kontrol noktaları ve geçiş noktalarındaki gecikmeler sağlık kuruluşlarında vaktinde ulaşmayı engelleyerek özellikle acil durumlarda ölümcül sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Birçok hamile kadın kontrol noktalarındaki bekletmeler sebebiyle doğumu hastaneye ulaşmadan gerçekleştirmekte hem annenin hem de bebeğin hayatı riske girmektedir. Hareket kısıtlamaları çocukların zamanında tıbbî tedaviye ulaşmasını engellemektedir.

İsrail, Gazze'de ise temel ve hayatî tıbbî araç-gerecin ve ilaçların bölgeye girmesini kısıtlayarak sağlık sistemini zora sokmaktadır. Sağlık sisteminde kullanılacak birçok maddenin silah yapımında kullanıldığı gerekçe gösterilerek Gazze'ye girişi engellenmektedir. Refah Kapısı'ndan geçişlerin de oldukça kısıtlı tutulması Gazze'de ağır hastalıkların tedavisini imkansız hale getirmektedir. Tedavi için bölgeden çıkmak isteyen hasta ve refakatçilerin sınırlardan geçişleri de İsrail'in iznine bağlıdır ve İsrail taleplerin önemli bir kısmını geri çevirmektedir. İsrail, 2021 yılında 4145 hasta çocuk için yapılan başvuruları reddetmiş veya cevapsız bırakmıştır. Gazzelilerin gerekli

tedaviye ulaşmasını engelleyen bahsi geçen durumlar ölümlere varan sonuçlar doğurmaktadır. Ayrıca ablukadan kaynaklı yoğun elektrik kesintileri gibi durumlar da Gazze'deki hastanelerde tedavi sürecini olumsuz etkilemektedir.

Filistin, Ortadoğu'daki en yüksek okuryazarlık oranlarından birine sahip olsa da İsrail işgali sebebiyle eğitimde ciddi kısıtlamalara maruz kalmaktadır. Batı Şeria'daki kontrol noktaları, bariyerler ve Ayrım Duvarı öğrencilerin okullara ulaşmasını oldukça zorlaştırmakta ve yerleşimcilerin sözlü sataşmalarına maruz bırakmaktadır.

Eğitim kurumlarına erişimde yaşanan zorluklar eğitimin aksamasına yol açmaktadır. Bununla birlikte İsrail askerlerinin okulların yakınındaki operasyonları çocuklar açısından stresli ve tehlikeli bir ortam oluşturmaktadır. Ayrıca İsrail son yıllarda doğrudan eğitim kurumlarını hedef almaktadır. Son bir yılda Batı Şeria'da üç okul yıkılmış ve 132 Filistinli öğrenci bundan etkilenmiştir. İşgal altındaki Filistin topraklarında 6000'den fazla Filistinli çocuğun eğitim aldığı 53 okul İsrail yetkilileri tarafından yıkılma riskiyle karşı karşıyadır.

Gazze'de ise ekonomik sıkıntılar ve artan yoksulluk eğitime erişimi zorlaştırmakta, İsrail'in öğrenci ve öğretmenlere yönelik saldırıları eğitim faaliyetlerini sekteye uğratmaktadır. İsrail'in eğitim kurallarına yönelik doğrudan saldırıları eğitim altyapısına kalıcı hasar vermektedir. Üstelik ambargo sebebiyle yeniden inşa faaliyetleri zorlaşmaktadır.

7 Ekim'den sonra İsrail'in Gazze'ye saldırıları soykırım boyutuna ulaşmış, eğitim kurumları ve sağlık altyapısı da yıkımdan payını almıştır. Saldırıların ilk 100 gününde Gazze'de 370 okul zarar görmüş ve yıkılmış, 94 sağlık tesisi ve hastane saldırıya uğramış, 1000'den fazla çocuk uzuv kaybı yaşamış ve Gazze'deki çocukların tamamının (1.1 milyon) insanî yardıma ulaşması engellenmiştir.

Savaşın En Savunmasızları: Çocuklar

İsrail 1967’den bu yana Batı Şeria, Doğu Kudüs ve Gazze’de yaşayan Filistinlileri yaşam hakkı, özgürlük hakkı, hareket etme özgürlüğü, sağlık ve eğitime erişim gibi haklardan mahrum etmektedir. Çocuklar bu ihlallerden toplumun diğer kesimleriyle birlikte etkilense de sonuçları itibariyle bu ihlallere karşı en savunmasız grubu oluşturmaktadır. Hayatlarının hemen her alanına yansıyan ihlaller Filistinli çocukların hayatlarını zorlaştırmaktadır. Üstelik uluslararası hukuk normlarını hiçe sayan İsrail’in uygulamaları her geçen gün şiddetini arttırmaktadır.

7 Ekim’de bölgede başlayan gerginlik kısa sürede Gazze’de bir soykırıma dönüşmüştür. Caydırıcı bir mekanizmanın işletilmemesi İsrail’in Gazze’de bütün altyapıyı ortadan kaldırdığı, Gazzelileri topraklarından çıkararak göçe zorladığı ve birçok kişiyi katlettiği mevcut durumu ortaya çıkarmıştır. Aynı süreçte İsrail, Batı Şeria’da yaşayan Filistinlileri de baskı altına almış, bu bölgeye saldırılarını ve gözaltı kararlarını arttırmıştır. Çocuklar genellikle bu saldırılardan ve baskılardan doğrudan etkilenecek hayatlarını kaybetmekte, evlerini bırakıp göç etmek zorunda kalmakta ve temel gıda maddelerine ulaşamamaktadır. Filistin’de hak ihlallerini ve çocuklara etkilerini daha sağlıklı değerlendirebilmek için acil şekilde ateşkes sağlanmalıdır. Ardından açlıktan ölümleri durdurmak için bölgeye insanî yardımın ulaştırılması gerekmektedir. Asgarî şartlar sağlandıktan sonra İsrail’in bölgede yıllardır süren ihlallerini durdurmak için uluslararası mekanizmalar hayata geçirilmelidir.

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

28 | 29

FİLİSTİNLİ KAHRAMAN ÇOCUKLAR

Hale BÜSRE YAŞA

Filistin'in Kahraman Çocukları

Bütün evrensel ölçütlere ve buna bağlı hak ve özgürlüklere göre "çocuk olmak", Filistin'deki çocukların sahip olamadığı bir haktır. Filistinli çocuklar, küresel siyasî ve insanî krizin en kırılgan figürleri arasında yer alıyor. Yaşadıkları coğrafya, çocukluğun masumiyetiyle tezat teşkil eden bir direniş ve mücadele alanına dönüşmüş durumda.

Bu durum, Filistinli çocukların hayatlarını normal çocukluk deneyimlerinden oldukça farklı kılıyor.

Çünkü çocuk olmak, onların karşılaşmak zorunda olduğu sorunlarla karşılaşmayı veya bu kadar sorumluluk almayı gerektirmiyor. Çocuk olmak, kesinlikle Filistin'de günlük hayatta bir çocuğun yaşadığı şeyler değil. Çünkü çocuk olmak masumiyet, özgürlük ve dokunulmazlık ile ilişkilendirilirken onların bu en temel hakları ellerinden alınmış durumdadır. Dünyanın neresine giderseniz gidin, çocuk her yerde çocuktur, evrenseldir ve öyle de kalmalıdır.

Çocuğun ve çocukluğun nasıl olduğuna değindikten sonra kahramanlıktan bahsedilebilir. Kahraman; tehlike karşısında ustalık, cesaret veya güç gibi özellikleriyle zorluklarla mücadele eden insan olarak tanımlanmaktadır. Yani bir kimsenin kahraman olabilmesi, kahramanlık özelliklerini ortaya çıkartarak gösterebilmesi için önce karşısında mücadele etmesi gereken bir zorluk bulunması gerekmektedir. Bu durumda “çocuk” ve “kahraman” kavramlarının aynı başlık içerisinde kullanılması tezat bir durumdur. Bir çocuk için karşılaştığı en büyük zorluk, mücadele etmesi gereken en büyük tehlike ne olabilir ki?

Filistin'in çocuklarını dünyanın diğer çocuklarından ayıran da budur, karşılaştıkları ve mücadele etmek zorunda oldukları güçlükler. Yaşları daha çok küçükken sorumluluk duygusuyla tanışmaları bunun en belirgin örneklerindendir. Henüz çocuk olmalarına rağmen özgürlükleri için mücadele vermek zorunda kalmaktadırlar. İsrail'in işgalci

politikaları ve ablukaları sebebiyle eğitim, sağlık ve oyun gibi en temel hakları kısıtlanmaktadır. Bu durum onları sadece diğer çocuklardan farklı yapmamış, aynı zamanda daha güçlü ve “kahraman” yapmıştır. Sadece çocuklara değil, aynı zamanda dünyanın geri kalanına da kahramanlık dersi vermişlerdir. Vermeye de devam etmektedirler.

Fevzi El-Cüneydî

Bu hak etmedikleri baskı dolu şartlara rağmen onların yüzlerindeki tebessümleri de hayata dair umutları da hiç solmamaktadır. Bütün dünyada umudun ve direnişin sembolü haline gelmeye devam etmektedirler. Fevzi El- Cüneydi, bu direniş ve mücadeleci ruha sahip kahraman çocuklardan sadece bir tanesidir. Henüz 16 yaşında bir çocuk olmasına rağmen aldığı sorumluluğun büyüklüğü, bütün dünyada direnişin sembolü olarak tanınmasını sağlayan bu fotoğrafında görülmektedir. 22 işgal askerinin arasında gözleri bağlı halde fakat başını asla eğmeden yürümektedir.

Gözaltına alınırken çekilen bu fotoğrafa baktığımızda onun 16 yaşında bir çocuk olmanın yanı sıra haklı davasını gururla temsil eden bir kahraman görüyoruz. Fevzi El-Cüneydî'nin mücadelesi, tıpkı diğer on binlerce Filistinli çocuğun mücadelesi gibi fedakârca bir direniştir. Çünkü onlar yalnızca sevdikleri ve toprakları için değil, kendi çocuklukları için de direnmektedir. Bu, Filistinli çocuklar için sevdiklerini, vatanlarını ve çocukluklarını koruma mücadelesidir. Bu onurlu mücadelelerinde kim olduklarını ve neler yapabileceklerini çok iyi bilmektedirler. Çatışmalar, ablukalar ve her daim süren işgaller altında dahi eğitimlerini birinci plana koymakta, gerekirse evleri ve mescitleri için nöbetteyken bile ders çalışmaktadırlar. Bu kararlılık ve cesaret örneklerinin sebeplerinden biri de hiç şüphesiz kalplerinde bulunan iman gücüdür.

Geleceklerine dair hiçbir garantilerinin olmadığı her gün onlara hatırlatılırken bu kahraman çocuklar yine de inanmaktan vazgeçmemişlerdir. Dersleri ve eğitimleriyle ilgili hayalleri için her daim mücadele etmeye devam etmişlerdir. Eğitim hizmetlerine erişimde birçok zorlukla karşılaşmalarına rağmen Filistin genelinde genç okuryazar oranının %99.4 olması bunun açık bir göstergesidir.

Ancak bu çocuklar hayalleri-
ne ve eğitimlerine sahip çı-
kamadığında da kahramanlık
gösteriyorlar. Hayallerini rafa
kaldırarak hayatta kalma mü-
cadelesi vermek de kahra-
manlıktır. UNICEF ve Save The
Children International'ın or-
taklaşa yürüttüğü araştırmaya
göre Gazze'de 625.000'den
fazla öğrenci ve 22.564 öğ-
retmen eğitim tesislerine yö-
nelik saldırılardan ve okulla-
rın kapatılmasından etkilendi.
"Gazze'deki öğrenciler büyük
hayaller kurardı. Şimdi çadır
kurmayı, ekmek pişirmeyi öğ-
reniyorlar. Bir kâbusun içinde
yaşıyorlar." Sonunda bu çocuk
kahramanların eğitimleri de
hayatları da yarım kalmış olu-

yor. Filistin Eğitim Bakanlığı'na
göre 4 bin 327 öğrenci öldü,
7 bin 819 öğrenci de yaralandı.
İsrail'in devam eden saldırıla-
rı nedeniyle 231 öğretmen ve
okul personeli hayatını kaybetti,
756 kişi de yaralandı. Bu arada
Gazze Şeridi'nde devlete ait 281
okul ve UNRWA'ya ait 65 okul
tamamen veya kısmen yıkıldı.

Fizikî şartlara bakıldığında
kendilerinden güçlü görünen
düşmanlarına karşı, gerçek ce-
saretin kalpten geldiğini gös-
terdikleri birçok kahramanlık
örneği vardır. Elindeki silahı
sallamaktan çekinmeyen bir
askerin yanına yürüyüp "bu-
rası bizim topraklarımız" diye
bağırarak bir çocuk gibi ya da

oyununa müdahale eden bir
askere kırmızı kart gösteren
başka bir çocuk gibi.

Filistin'de çocuk olmak demek
kahraman olmak demektir.
Oyun oynama ve okula gitme
yaşında en temel hakları olan
özgürlükleri için mücadele et-
mek zorunda olmak demektir.
Sürekli sözlü ve fiziksel tacize
uğramak, haksız yere tutuklan-
mak ve hapisanelerde işken-
ce görmek demektir. Filistin'de
özgürlüğü için savaşmak zo-
runda olan kahramanların
sayısı hiç de az değil. Filistinli
Mahkûmlar Derneği'nin ve-
rilerine göre 2023 yılında
880 Filistinli çocuk gözaltı-
na alınmıştır. Filistinli Esirler
Derneği'nin 2021 yılı verilerine
göre; İsrail, 2000 yılından bu
yana yaşları 10 ile 18 arasında
değişen en az 19.000 Filistinli
çocuğu tutukladı. İnsamer'in
Filistinli Çocuk Tutuklular ra-
poruna göre ise 1967-2020 yıl-
ları arasında farklı, çoğu zaman
keyfi gerekçelerle 50.000'in
üzerinde Filistinli çocuğu ha-
pishanelerde tuttuğu belirlen-
miştir. Kimisi hayatlarının çocuk
olarak yaşamaları gereken en
güzel yıllarını orada geçirmekte,
kimileri ise ağır fiziksel işken-
celere ve kötü muamelelere
maruz bırakılmaktadır. Bütün
bu haksızlıklar bütün dünyanın
gözünün önünde gerçekleşir-
ken kendi onurlarını ve yaşama
haklarını savunma görevi yine
Filistin'in kahraman çocukla-
rına düşmüştür.

Ahmed Manasıra

İsrail'in çocuklara uyguladığı bu orantısız güç ve şiddetin hafızalarımıza kazınan imgelerinden biri de Ahmed Manasıra. Onu yerleşimcilerin hakaretlerine maruz kaldığı video ile tanıdık. İsrail güçleri tarafından üzerlerine ateş açılan iki kuzen, Ahmed ve Hasan Manasıra. 15 yaşındaki Hasan olay yerinde vefat etmiş, 13 yaşındaki Ahmed'e ise arabayla çarpılmış ve şiddete uğramıştı.

Özgürlüğüne kavuşması için Filistin'de günlerce eylemler ve yürüyüşler yapıldı. Ahmed 9.5 yıl hapis yattıktan sonra 2023 yılında serbest bırakıldı. Fakat hapiste geçirdiği son iki yılda tek kişilik hücrede tutulması sebebiyle görme yetisinde büyük hasarlar bulunmakta.

Ayrıca gördüğü ağır işkenceler nedeniyle hafıza ve bilinç kaybı gibi ciddi psikolojik problemleri yaşamakta. Ahmed, işgalci İsrail'in hapisanelerinde haksız yere tutulmuş ve işkenceler sebebiyle akıl sağlığını kaybedecek durumla gelen yüzlerce kahraman çocuktan sadece biri. Filistin'de gözaltı ve sorgu merkezlerinde tutulan çocuklara ek olarak 14 yaşından küçük oldukları için özel sosyal merkezlere yerleştirilen çocuklar da bulunmaktadır.

Bu durum, uluslararası hukuk ve insan hakları açısından büyük bir endişe kaynağıdır. İsrail makamları tarafından alıkonulan bu çocukların temel hakları ihlal edilmekte ve gelecekleri tehlikeye atılmaktadır. Bu çocuklar; işkence, haksız yargılama ve insanlık dışı muamele gibi birçok ihlale maruz kalmaktadır. Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası hukuk normlarına açıkça aykırılık teşkil eden bu uygulamalar, çocukların psikolojisini ve ruhsal gelişimini de olumsuz etkilemektedir.

Muhammed Nezzal

7 Ekim saldırılarından bu yana İsrail'in tutukladığı çocuk sayısında da belirgin bir artış olmuştur. Muhammed Nezzal, İsrail ve Hamas arasında yapılan esir takası anlaşmasıyla serbest bırakılan Filistinli çocuk kahramanlardan biridir. Batı Şeria'nın Cenin kentinde tutuklanmış ve hakkında 6 ay idari tutukluluk kararı verilmişti. Nezzal, serbest bırakılmasının ardından verdiği röportajda, hapishanedeki son bir ayının 20 yıl gibi geçtiğini dile getirmiştir. Hapishanede gördüğü şiddet ve olumsuz muamele sebebiyle vücudunda çeşitli kırıklar olduğunu belirten Nezzal, işgal güçlerinin koğuşlardaki esirleri sürekli darp ettiğini vurgulamıştır.

"Hapishanede darp sonucu bilincini kaybedenler oldu. Bir esir vardı, darp nedeniyle bilincini kaybettikten sonra koğuştan çıkardılar belki de ölmüştür diye düşünüyorum, hakkında bir şey öğrenemedik. İşgal güçleri bize vahşice saldırdı. Bazılarını bilincini kaybedene dek dövdüler, bazıları işkencenin şiddetinden ağlıyordu."

Mawaad Al-Hajj

Yine esir takası kapsamında serbest bırakılmasına rağmen işgal güçleri tarafından yeniden tutuklanan çocuklardan biri de 17 yaşındaki Mawaad Al-Hajj. Filistin'in daha nice adı belirsiz kahraman çocukları, gençlik yıllarını bu keyfi tutuklamalarla hapishanelerde geçirmek zorunda kalmaktadır. Onlar maruz kaldıkları haksızlıklara, adaletsizliklere ve zorbalıklara rağmen direnişi ve mücadeleyi asla bırakmayan Filistin'in kahraman çocukları. Onlar dünyanın diğer çocuklarından farklılar. Hem kendileri hem de onlardan çalınmış olan çocuklukları için

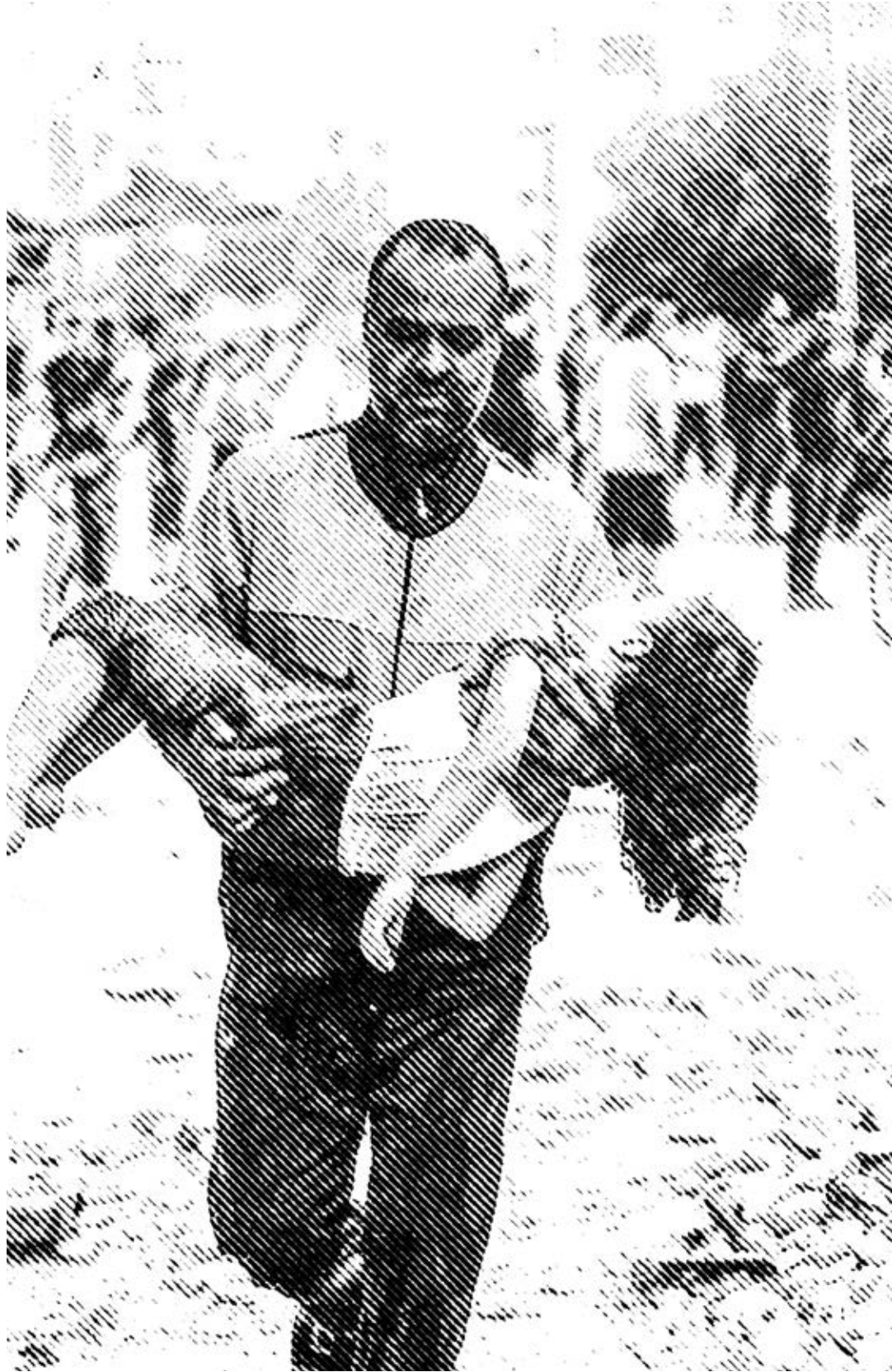
kahraman olmak zorundalar. Çünkü kimse onlara ikinci bir seçenek sunmadı. Sadece "çocuk" olmayı onlar da hak ediyor. Onlar, hiçbir kanunun, kuralın, yasağın dokunamadığı, evrensel olarak hakları koruma altına alınmış birer çocukluk yaşamayı hak eden kahramanlar.

Belki de onları kahraman yapan yüzlerindeki hiç solmayan tebeşümleridir. Yaşadıkları her şeye rağmen yüzlerinden eksik olmayan bu tebeşümün sebebi, umutlarıdır. Onlar umudun sembolü ve kahramanları. Dünyanın bütün çocuklarının özgürlük kahramanları...

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

36 | 37

FİLİSTİN'DE ÇOCUK OLMAK

Büşra Çoban

İsrail'in Filistin'e yönelik saldırılarının en savunmasız ve en masum kurbanları çocuklar olurken çocuklara yönelik sistematik hak ihlalleri gün geçtikçe artıyor ve uluslararası toplumun dikkatini çekiyor.

İsrail işgali altındaki Filistin topraklarında, küçücük çocuklar tutuklanıyor, gözaltına alınıyor ve sorguya çekiliyor. Evlere baskınlar düzenlenerek çocuklar gözaltına alınıyor ve aileleriyle olan bağları koparılıyor. Bu gözaltı ve tutuklamalar sırasında çocuklara fiziksel ve psikolojik şiddet uygulanıyor; çocuklar işkenceye maruz kalıyor.

Uluslararası insan hakları örgütlerinin raporlarına göre İsrail'in Filistinli çocuklara yönelik tutuklama ve gözaltı politikası, hukukî standartlara uymuyor ve çocuk haklarını çiğnemiş bulunuyor. Ayrıca Filistinli çocukların askerî mahkemelerde yargılanması ve cezalandırılması da uluslararası

hukuka aykırı bir durum olarak ortaya çıkıyor.

Bu hak ihlalleri, çocukların yaşamlarını kalıcı olarak etkiliyor ve travmatik sonuçlara yol açıyor. Eğitim, sağlık ve güvenlik gibi temel hakları da bu süreçte ihlal ediliyor. Çocuklar, yaşadıkları şiddet ve baskı altında normal bir çocukluk yaşayamadıkları gibi belirsiz bir geleceğin endişesini taşıyorlar.

Bu durumda uluslararası toplumun, İsrail'in Filistinli çocuklara yönelik tutumuna karşı daha etkin bir şekilde hareket etmesi ve İsrail'in uluslararası hukuku ve insan haklarını ihlal etme pratiğini sona erdirmesi gerekir. Filistin'de gerçekten çocuk olmak, ancak bu tür hak ihlallerinin sona ermesiyle mümkün olacaktır. Filistinli çocukların haklarına saygı göstermek, sadece insan haklarına saygı göstermek değil, aynı zamanda barış ve adaleti de teşvik etmek anlamına gelir.

Filistin ve İsrail arasında uzun süredir devam eden çatışma, çocuklar üzerinde derin izler bırakıyor. İsrail'in çocuklara uyguladığı fiziksel şiddet, ev hapisleri ve zorunlu göçler, Filistin'de çocuk olmanın resmini en bariz bir şekilde ortaya koyuyor.

Fiziksel şiddet, İsrail askerleri ve yerleşimcileri tarafından Filistinli çocuklara yönelik kullanılan bir yöntemdir. Çocuklar, protesto gösterilerine katıldıkları veya İsrail güvenlik güçlerine karşı direndikleri takdirde fiziksel şiddete maruz kalıyorlar. Netice olarak bu şiddet eylemleri yaralanmalara hatta ölümlere bile yol açıyor.

Ev hapsi ise Filistin'de çocuk olmanın başka bir resmi. İsrail güvenlik güçleri, Filistinli çocukları ev hapsine alarak ailelerinden ve toplumlarından izole ettikleri gibi özgürlüklerini de kısıtlıyor. Bu durum, çocukların normal bir çocukluk yaşamalarını engelliyor ve travmalara neden oluyor.

Filistin'de çocuk olmanın bir anlamı da toprağın, evinden, zorunlu olarak ayrılmak demek. İsrail'in işgal altındaki Filistin topraklarında gerçekleştirdiği yerleşim politikası, Filistinli çocukları ve ailelerini zorla evlerinden ediyor ve onları topraklarından uzaklaştırıyor. Tabii bu durum, çocukların köklerinden kopmalarına ve kimliklerini kaybetmelerine yol açıyor. Uluslararası toplumun, İsrail'in bu ihlallere karşı daha etkin bir şekilde mücadele etmesi ve çocukların haklarını koruması gerekiyor.

İsrail'in işgal altındaki Filistin topraklarında sık sık uyguladığı sokağa çıkma yasakları da Filistinli çocukların özgürlüklerini kısıtlıyor ve normal bir çocukluk yaşamalarını engelliyor. Bu yasaklar, çocukların güvenli bir şekilde okula gitmelerini, arkadaşlarıyla oynamalarını ve toplumlarıyla etkileşimde bulunmalarını imkânsız hale getiriyor.

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

40 | 41

İSRAİL'İN TUTUKLU VE GÖZALTINDAKİ FİLİSTİNLİ ÇOCUKLARA YÖNELİK HAK İHLALLERİ

Kadriye Sınmaz

İsrail'in Hukuk Anlayışı

İsrail, işgal ettiği 1967'den bu yana Batı Şeria'da iki ayrı hukuk sistemi işletmektedir. Uluslararası hukuku ihlal ederek Batı Şeria'da ikamet eden Yahudi yerleşimciler, İsrail sivil hukuku çerçevesine tabi iken Batı Şeria'nın yerlisi olan Filistinliler İsrail askerî hukuk sistemine tabi tutulmaktadır. Filistinli çocuklar da yetişkinler gibi temel haklardan mahrum bırakan İsrail askerî gözetim sistemi içerisinde tutuklama, yargılama ve hapis cezasıyla karşı karşıya kalmaktadır. Doğu Kudüs'te yaşayan Filistinli çocuklar ise genellikle İsrail sivil hukukuna tâbi tutulmaktadır.

BM kaynaklarına göre 1967'den bu yana İsrail askerî mahkemelerinde mahkûm

edilen Filistinli erkek, kadın ve çocukların sayısı 700 bini aşmaktadır. İsrail, her yıl 500 ila 700 arasında çocuğu askerî mahkemelerde sistemli olarak yargılamaktadır. Filistinli çocuk tutukluların yaklaşık %70'i Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'nin 49. ve 76. maddelerine aykırı olarak Batı Şeria dışındaki İsrail hapishanelerine transfer edilmektedir. Bu durum, aile üyelerinin çocukları hapishanede ziyaret etmelerinin engellenmesi anlamına gelmektedir. Doğu Kudüs'te yaşayan Filistinli çocuklar sivil yasalara tabi olmalarına rağmen ceza aldıklarında askerî mahkemelerde yargılanan diğer çocuklarla aynı hapishanelere götürülmektedir.

Uluslararası hukuk normlarına göre çocuklar son çare olarak gözetim altına alınmalı ve yargı sistemiyle teması olan çocuklar değer duygularına zarar verilmeyecek şekilde muamele görmelidir. Çocuklarla ilgili uluslararası hukukî korumanın temel BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne dayanmaktadır. İsrail, Sözleşme'yi 1991'de imzalayarak bütün haklar ve korumaları uygulama yükümlülüğünü üstlenmiştir. Fakat Sözleşme'nin uygulanmasıyla ilgili çalışma yürüten Çocuk Hakları Komitesi, 2002'deki ilk incele-

mesinde Filistinli çocukların gözetim, sorgu ve tutuklama sırasında "insanlık dışı, aşağılayıcı uygulamalar ve işkence, kötü muamele" maruz kaldıkları konusunda ciddi endişelerini ifade etmiştir. Komite; Temmuz 2013'te yaptığı incelemede durumun daha da kötüleştiğini ve İsrail'in önceki önerilere rağmen uluslararası hukuka uymadığını açıklamıştır. Filistinli çocukların İsrail güçleri tarafından "sistemli olarak aşağılayıcı muamele ve sıklıkla işkenceye maruz kaldığını" vurgulamıştır.

İsrail askerî mahkeme sisteminde gözaltına alınan Filistinli çocuklara yönelik özel bir sorgulama prosedürü bulunmadığı gibi, bir çocuk sorgulanırken bir avukatın veya bir aile üyesinin hazır bulunması da sağlanmamaktadır. Çocukların çoğunluğu kötü muameleye maruz kaldıklarını ve sorgulama sırasında kendilerinden bazıları İbranice olan belgeleri imzalamaya zorlanarak itiraf alındığını

bildirmektedir. İsrail askerlerinin bir çocuğun tutuklanması ve sorgulanması sırasında kullandığı kötü muamele biçimleri arasında genellikle tokat atmak, dövmek, tekmelemek gibi eylemler yer almaktadır. Filistinli çocuklar en yaygın olarak taş atma suçlamasıyla karşı karşıya kalmakta ve bu suçlama koşullara bağlı olarak 10 ila 20 yıla kadar hapis cezası ile sonuçlanmaktadır.

İsrail, uluslararası normlara aykırı bir şekilde dünyanın hiçbir yerinde olmadığı kadar yoğun şekilde çocukları askerî mahkemelerde yargılamaktadır. Bunun yanı sıra çıkartılan askerî emirlerle ihlallerin boyutları genişletilmektedir. 1651 sayılı emir kişilere veya mallara taş atma cezasını 10-20 yıl arasında tanımlamaktadır. 1711 sayılı emir; yaşı 12-13 arasında olan çocukların gözaltı süresini 24 saat, 14-15 yaş arasındaki çocukların gözaltı süresini

48 saat olarak belirlemektedir. 16-18 yaş arasındaki çocuklar yetişkinlerle aynı muameleyi görerek 96 saate kadar gözaltında tutulmaktadır. 1726 sayılı emirle gerekli görüldüğünde sorgulama 15 güne kadar uzatılabilecek ve askerî mahkeme tutukluluğu her defasında 10'ar gün olmak üzere toplam 40 defaya kadar uzatabilecektir. İsrail, 1967'den bu yana işgal altındaki bölgelerde kendisine tam yetki sağlayan 2000'den fazla askerî emir yayınlamıştır.

İsrail'in Askerî Gözaltı Sistemi

Gözaltına alınma genellikle çocuklar evlerindeyken gece yarısında gerçekleştirilmektedir. Daha önce İsrail tarafından gözaltına alınan birçok çocuk, evlerinden zorla içeri girildiğini, pencerelerin ve kapıların kırıldığını söylemiştir. Gözaltı koşulları sadece çocukları değil, aynı zamanda aileleri ve diğer tanıkları da etkilemekte ve rahatsız etmektedir. Gözaltı işlemi sırasında genellikle çocuklara gerekçeler söylenmemekte, bilgi verilmemektedir. Yaygın bir şekilde çocuklara kötü muamelede bulunmakta ve işkence edilmektedir.

Save the Children'in son üç yılda 12-17 yaş arasındayken gözaltına alınan ve daha sonra serbest bırakılan 228 çocuk tutuklu ile yaptığı görüşmelerde gözaltına alınma sürecinde yaşanan şu bulgular saptanmıştır:

- 1 Çocukların %73'ü İsrail askerleri tarafından darp edilmiştir.
- 2 %85'i kelepçelenmiş ve %77'sinin gözleri bağlanmıştır.
- 3 Çocukların %45'ine çıplak arama yapılmıştır.
- 4 %65'i gece saatlerinde gözaltına alınmıştır.
- 5 %42'si gözaltı sırasında yaralanmıştır.
- 6 %34'ü birden fazla defa gözaltına alınmıştır.

15 yaşında gözaltına alınan Ahmed, yapılan görüşmede gözaltına alınmadan önce bacağından ve sırtından vurulduğunu anlatıyor. Daha sonra İsrail askerleri Ahmed'i hastaneye götürüp elleri ve ayakları yatağa kelepçelenmiş halde sorguya çekiyor. Onlara hiçbir şey bilmediğini söylese de daha sonra hapse gönderiliyor.

Batı Şeria'nın Nablus bölgesinde yaşayan 13 yaşındaki Fadi, marketten evine dönerken gözaltına alınma sürecini şöyle anlatıyor: "Bölgede İsrail askerleri var, diye bağırان bir genci duyduğumuzda 13 yaşındaki arkadaşımın birliktaydım. Daha sonra askerlerden birinin peşimden koştuğunu fark ettim, havaya ateş etmeye ve bağırmaya başladı. Ondan gerçekten korktuğum için kaçmak zorunda kaldım ve daha sonra beni yakaladı. İsrail askeri bana hakaret etmeye ve tekmelemeye başladı. Yaklaşık 30 metre sürükleyerek birçok İsrail askerinin olduğu yere götürdü. Çevredeki kiler beni kurtarmaya çalışsa da havaya ateş açıp, onlara göz yaşartıcı kapsüller atıldılar. Plastik kelepçeyle ellerimi bağlayarak onlara kimin taş attığını söylemezsem beni öldüreceklerini söylediler. Daha sonra beni Huwwara askeri üssüne götürdüler. Gözlerimi kapattılar ve asker beni korutmak için tüfeğini kafama doğrulttu. Onlara ellerimin acıdığını, üşüdüğümü söylesem de beni umursamadılar ve iki saat boyunca itiraf almaya çalıştılar. Daha sonra hiçbir suçlama yapmadan beni bıraktılar."

Defense for Children Palestine (DCIP) tarafından Ocak 2016 ile Aralık 2022 arasında 766 mağdurla yapılan görüşmeden elde edilen veriler bir çocuğun İsrail askerî gözaltı sistemi içinden geçerken yaşadıklarını açıklamaktadır:

Filistinli tutuklu çocuklara yönelik kötü muamele

İsrail askerî gözaltı sistemi, işgal altındaki Batı Şeria, Doğu Kudüs ve İsrail'in içinde bulunan askerî mahkemeleri, askerî üsleri, sorgu ve gözaltı merkezlerini ve İsrail'in içindeki polis karakollarını kapsayan bir ağa sahiptir. Batı Şeria'da gözaltına alınan Filistinli çocuklar, sorgulanmak ve geçici süre tutulmak üzere bu tesislere götürülür. Bunların bir kısmı da Batı Şeria'daki Yahudi yerleşim birimlerinin içindedir.

Gözaltına alınan çocukların çoğunluğu, sorgulama sırasında kötü muamele, şiddet ve istismarın olduğu zorlayıcı bir ortamı tarif etmekte ve bunun yanı sıra uygun koruma ve güvencelerin olmadığını anlatmaktadır. Sorgulama aşamasında birçok çocuk avukatlarıyla görüşmemektedir. Ayrıca bazı çocuklar bilinmeyen yerlerde sorgulandıklarını, genellikle yiyecek, su, uyku ve avukat ve aile desteğinden yok-

sunluğu bildirmiştir. Çocuklara sorgulama sırasında İbranice belgeler gösterilerek anlamadıkları belgeleri imzalamaya zorlamak İsrail askeri ve polisinin sıkça yaptığı ihlallerdendir. Çocukların maruz kaldığı kötü muamele gözaltına alınma sürecinden başlayarak sorgulanma, tutuklanma ve mahkemeye çıkarılmasına kadar devam etmektedir.

2000 yılından bu yana İsrail askeri otoritelerinin 13.000'den fazla Filistinli çocuğu gözaltına almış, sorgulamış, yargılamış ve hapsedmiş olduğu tahmin edilmektedir. İsrail yetkilileri, hemen her dönemde ortalama 225 Filistinli çocuğu (12-17 yaş) gözaltında tutmaktadır. Son yıllarda 14 yaş altındaki çocukların sayısı önceki dönemlere göre daha azdır çünkü 12-13 yaşındaki çoğu çocuk, İsrail hapisanelerinde bir aydan az bir süre geçirdiği için sayımlarda yer almamaktadır.

- 1 Çocukların %74'ü fiziksel şiddete maruz kalmış,
- 2 %58'i sözlü taciz ve aşağılamaya maruz kalmış,
- 3 %41'i su ve yiyecekten yoksun bırakılmış,
- 4 %71'i sorgulamadan önce avukatla görüşmemiş,
- 5 %66'sı haklarıyla ilgili yeterince bilgilendirilmemiş,
- 6 %97'sinin sorgulama sırasında aile üyeleri yanında bulunmamış,
- 7 %36'sı tehditler ve zorlamalara maruz kalmış,
- 8 %51'ine İbranice belgeler gösterilmiş ve bu belgeler imzalatılmaya çalışılmış,
- 9 %23'ü iki gün veya daha fazla hücre hapsinde tutulmuştur.

İdari Gözaltı

İdari gözaltı, kişilerin devlet yetkilileri tarafından, kişinin kendisi veya avukatlarının inceleyemediği gizli güvenlik gerekçeleriyle alıkonulduğu bir gözaltı biçimidir. Suçlamalar bilinmediği için itiraz etme ve hukukî savunma hakları kullanılamamaktadır. Bu uygulama, uluslararası hukukta özgürlüğünden mahrum bırakılan herkes için güvence altına alınan adil yargılama sürecini devre dışı bırakmaktadır.

İdari gözaltı emirleri, bölgenin İsrail askerî komutanı veya askerî komutan tarafından atanan bir askerî subay tarafından verilir. Emirler, bağımsız yasal denetim izlenimi veren askerî mahkeme hakimleri tarafından onaylanır, ancak İsrail askerî mahkemelerinin hakimleri İsrail ordusunda aktif görevde bulunduğu veya yedek subaylar olduğu için uluslararası bağımsızlık ve tarafsızlık standartlarını karşılamamaktadır.

Çocuklar için idari tutukluluk süresi en fazla altı aydır. Fakat idari gözaltı kararı birçok defa askerî mahkemeler tarafından yenilenebilmektedir. Kararın yenilenmesi için yasal bir sınır bulunmamaktadır. Sonuç olarak İsrail yetkilileri tarafından idari gözaltına alınan Filistinli çocuklar, gözaltı, sorgulama süreçlerinde yaşadıkları zorluklara ek olarak belirsiz bir süre boyunca hapsedilme riskiyle de karşı karşıyadır. Uluslararası Af Örgütü, İsrail'in idari gözaltını istisnai ve seçici bir biçimde kullanılan bir önleyici tedbir olarak değil, Filistinlilere zulmetmek için sistematik bir şekilde bir araç olarak kullandığını tespit etmiştir. 7 Ekim'den sonra idari gözaltı uygulamasında büyük bir artış yaşanmıştır. İdari gözaltı, İsrail'in Filistinlilere karşı apartheid sistemini uyguladığı temel yöntemlerden biri olarak kullanılmaya devam etmektedir.

Tutukluluğun Çocukların Serbest Bırakıldıktan Sonraki Yaşamları Üzerine Etkisi

Gözaltına alınma ve sorgulanma süreçlerinde yaşanan hak ihlalleri çocuklar üzerinde kalıcı etki bırakmaktadır. İsrail asker ve polislerinin kötü muamelesi serbest bırakıldıktan sonra çocukların ruh sağlığı ve fiziksel sağlığını olumsuz etkilemekte, eğitime katılımını sınırlandırmakta, aile ve sosyal yaşamına olumsuz tesir etmektedir. Bir süre tutulduktan sonra bırakılan çocuklarda son yıllarda artan şekilde uykusuzluk, kâbus görme, aşırı öfke, başkalarıyla iletişim kurmada isteksizlik, yalnız zaman geçirme eğilimi ve annesine aşırı bağımlılık gibi davranış değişiklikleri gözlemlenmektedir. Ayrıca çocuklar, tutuklanma anını tekrar yaşama, bu anıları bastırmaya çalışma ama

bunda başarısız olma durumlarıyla da mücadele etmektedir. Birçoğu yalnız kalmaktan korkmakta ve sürekli ağlama nöbetleri geçirmektedir. Bu durumları yaşayan çocuklar ve ailelere yönelik psikolojik destek ise oldukça kısıtlıdır.

15 yaşında tutuklanan Rami serbest kaldıktan sonra duyduğu endişeleri şu şekilde ifade ediyor: *“Başıma gelen her şeyi kafamın içinde tekrar tekrar düşünmeyi bırakamıyorum. Bu çok korkutucu! Ne zaman yatsam korkuyorum. Kendimi her zaman tetikte hissediyorum, beni tutuklayan askerin beni tekrar bulacağından endişe ediyorum. Bana 18 yaşıma girdiğimde tekrar geri döneceğini söylemişti.”*

14 yaşında gözaltına alınan Hişam ise hapisten çıkmış olmasına rağmen kendisini hala orada gibi hissettiğini şu şekilde anlatıyor: *"Hapisten çıktktan sonra bir şey fark ettim. Fiziksel olarak hapsedilmekten kurtulsam da hala onların askerî kontrolü altında, işgali altında yaşıyorum. Hiç bitmiyor. Daha beş gün önce askerlerin birini öldürdüğünü gördüm. Onu kafasından vurdular. Her zaman bir hapisanedeymişim gibi hissediyorum, asla gerçek özgürlüğü deneyimleyemeyeceğim."*

Çocukların fiziksel sağlığı da süreçten olumsuz etkilenmektedir. Baş ağrısı, baş dönmesi, göğüs ağrısı ve solunum zorluğu gibi fiziksel sıkıntılar, yeme bozuklukları ve iştahsızlık, sigara içme

gibi kötü alışkanlıklar bunlardan bazılarıdır.

Gözaltı, çocukların eğitimini de ciddi şekilde etkilemiştir, çocukların yaklaşık üçte biri serbest bırakıldıktan sonra okula dönmemiştir. Eğitime geri dönenlerin çoğunluğu aldıkları eğitimi meslek edindirme kurslarıyla değiştirmiş ve eğitim hedeflerini sınırlandırmıştır. Okula dönen çocuklar da zorluklarla karşılaşmıştır. Eğitimin değerine olan inancı kaybetmek ve onu anlamlı bir gelişim aracı olarak görmemek, birçok çocuğun motivasyonunun azalmasına neden olmuştur. Dahası, bazı çocuklar başarısız olacaklarını varsaymaktadır ve bu da eğitime katılımı engelleyen önemli bir unsurdur.

İdarî Gözaltı Uygulamaları

Filistinli çocukların İsrail işgal güçleri tarafından gözaltına alınması, tutuklanması ve yargılanması uzun süredir devam eden insan hakkı ihlallerini içermektedir. Özellikle çocukların askerî mahkemelerde yargılanması dünyada sadece İsrail’de gerçekleşmektedir. Çocuklar İsrail asker ve polisleriyle karşı karşıya geldikleri ilk andan itibaren şiddet, işkence, ifadeye zorlanma, farklı dillerdeki belgeleri imzalamaya zorlama, avukat hakkından ve aile üyeleriyle görüşmeden mahrumiyet gibi birçok ihlalle karşılaşmaktadır. Üstelik “idari gözaltı” uygulamasıyla tamamen gizli ve muhtemelen var olmayan gerekçelerle çocuklar uzun sürelerde alıkonulmaktadır.

İsrail hapishanelerinde tutuklu 200 çocuk bulunmaktadır. 2300 idarî tutuklunun 26’sı çocuk-

lardan oluşmaktadır. Fakat bölgede gerginliğin arttığı dönemlerde gözaltına alınan çocukların sayısı hızla artmaktadır. 7 Ekim’den bu yana İsrail, Batı Şeria’da Filistinlilerin evlerine gece baskınları düzenleyerek acımasızca saldırmakta hem çocuklara hem de bölge sakinlerine korku salmaktadır. Ekim ayından sonra yüzlerce çocuk bu baskınlarda göz altına alınmış, daha sonra bunların bir kısmı serbest bırakılmıştır.

İsrail’in uluslararası hukuk normlarına aykırı uygulamalarının durdurulması için uluslararası mekanizmaların harekete geçirilmesi ve İsrail’e yönelik denetimlerin arttırılması gerekmektedir. Birçok defa varlığı ispatlanan hak ihlallerinin sona erdirilmesi için “yaptırım” seçeneğinin ivedilikle gündeme getirilmesi gerekmektedir.

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

50 | 51

FİLİSTİNLİ ÇOCUKLARIN PSİKOLOJİK TRAVMALARI VE SAĞLIK SORUNLARI

Aysun Çakır

Dünyaya Gelmeden Soykırıma Maruz Kalan Bebekler

Biyolojik hasarların yanı sıra, psikolojik hasarlara da sebebiyet veren savaşın neden olduğu faktörler; sadece savaşa maruz kalan kadınlara ve çocuklara karşı soykırım suçu işlenmediğine, aynı zamanda hamile kadınların henüz doğmamış çocukları ile savaşı hiç görmeyecek olan ikinci ve üçüncü kuşakları da etkilediğine dair bilimsel veriler bulunmaktadır.

Irak'ta Araplar ve Kürtlerin Süryanilere karşı uyguladığı soykırım ve Nazi Almanyası'nın İkinci Dünya savaşı sırasında Yahudilere, Ruslara ve Polonyalılara uyguladığı soykırım karşısında; 1948 yılında kabul edilmiş ve 1950 yılında Birleşmiş Milletler (BM) tarafından yürürlüğe giren Soykırım Sözleşmesi 5 maddeden oluşmaktadır. Bu beş maddeye göre; soykırımda bulunmak, soykırımda bulunulması için iş birliği yapmak, soykırımda bu-

lunulmasını doğrudan ve açık şekilde kışkırtmak, soykırımda bulunmaya teşebbüs etmek ve soykırıma ortak olmak uluslararası mahkeme yoluyla cezalandırılır.

Soykırım sözleşmesinin ikinci maddesinde soykırım kelimesi; ulusal etnik, ırksal veya dinsel bir grubu kısmen veya bütünüyle ortadan kaldırmak amacıyla işlenen beş maddelik suçu kapsamaktadır. Sözleşmede şu maddeler yer almaktadır:

Grup azalarının öldürülmesi, grup azalarının bedeni ve akli melekelerine zarar verilmesi, grubu kısmen veya bütünüyle, fiziksel varlığını ortadan kaldırmak amacıyla yaşam şartlarını kasten değiştirmek, grup içinde doğumları engellemek amacıyla tedbirler almak ve gruba mensup olan çocukları zorla başka bir gruba nakletmek.

En Fazla Zararı Çocuklar Gördü

56 yıldan beri işgalci İsrail'in Filistin'de uyguladığı soykırımda en fazla zararı çocuklar görmektedir. BM, Ekim 2023 Gazze saldırılarında ölenlerin yüzde 40'ının da çocuklardan oluştuğunu açıkladı. Francesca Albanese, savaşın başladığı ilk haftalarda yaptığı açıklamada, bu saldırılarda "Filistin halkının kayıplarının İsrail'in kayıplarından beş kat fazla olduğunu, 5 bin 700 kişinin ölümüne neden olan soykırımda ölenlerin yüzde 40'ının çocuklar olduğunu" vurguladı.

Bununla birlikte 7 Ekim'den beri devam eden Gazze saldırılarında yerinden edilen Filistinlilerin 2 milyona ulaştığını ve halkın su, yiyecek, elektrik ve ilaca erişiminin olmadığı da belirtildi. Bütün bu verilerle birlikte İsrail'in alenen soykırım suçu işlediğini ve başta ABD yönetimi olmak üzere destek veren diğer devletlerin de buna iştirak ettiğini görüyoruz.

Savaşın Gelecek Nesiller Üzerindeki Biyolojik Etkisi

Savaşlar, göçler, iklim krizi ve birçok benzer olumsuz yaşam koşulları dolayısıyla hamile kadınların henüz embriyo evresinde soykırıma maruz kaldığı söylenebilir. Savaşların sadece kadınlar üzerinde değil hamile olmaları hasebiyle rahimlerindeki embriyo ve fetüslerin de etkilendiği bilinen bir gerçek. İlerleyen biyolojik incelemeler ve alan üzerindeki çalışmalar genetik aktarımın yanı sıra epigenetik aktarım üzerinde de durmaktadır. Peki epigenetik aktarım ne demektir?

Epigenetik aktarım, DNA'mızı değiştirmeyen ama DNA'mızın işleyişini değiştirebilen çeşitli moleküler modifikasyonlar sonucunda meydana gelebilen nesiller arası aktarımdır. Diğer bir ifadeyle, çevresel faktörlerin DNA'nın dizilimini değil fakat işleyişini değiştirebildiğini ve bu değişikliklerin nesiller arasında aktarılabilmesini ima etmektedir. Epigenetik modifikasyonlara sebep olan çevresel etkenlerin mi yoksa insanın doğuştan getirdiği genetik donanımın mı daha etkili olduğu sorusu antik dönemden postmodern döneme kadar, çeşitli şekillerde bilimin inceleme konusu olduğu gibi felsefenin de inceleme konusu olagelmıştır. Epikür gibi ilk doğa filozofları arasında da "üreme", "kalıtım" ve "kalıtımın doğası" üzerine yapılan akıl yürütmelere rastlanmaktadır.

20. yüzyılın son büyük savaşı olan II. Dünya Savaşı'nın epigenetik

etkileri üzerine pek çok çalışma yapılmıştır. Öyle ki, hamilelikleri esnasında stres, travma, açlık vb. sorunlarla karşılaşan kadınlar, çocukları ve daha sonra da torunlarının sağlık durumları ve epigenetik yapıları arasında bazı ilişkiler tespit edilmiştir. Dolayısıyla, yapılan çalışmalar, fiziksel ya da psikolojik travmaya uğrayan bir yetişkinin kendisinden sonraki nesiller, o travmaya maruz kalmasa da fizyolojik sonuçların mağduru olabileceğini gözler önüne sermektedir.

Özetle, savaş ortamında zehirli gazlara maruz kalmak embriyo veya fetüsün gelişimsel sürecini etkilemektedir. Hatta çoğunlukla yalnızca bununla da sınırlı kalmayarak epigenetik aktarımlar yoluyla gelecek nesilleri de etkileyebilmektedir. Doğan çocuklarda ve savaşa maruz kalmayan çocuklarda da; nöroendokrin, efferont nöronlar üzerinde sorunlar, bilişsel problemler, post travma, anksiyete, şizofreni vb. psikolojik rahatsızlıklar oraya çıkmaktadır.

Bütün bu rahatsızlıklar bir çocuğun, yetişkinlik döneminde yaşamını tek başına idame ettirmesinin önünde engel teşkil eder. Savaş ortamında olumsuz etkilenen ve bazı çocuklarını kaybeden kadınlarda ise hayatta kalan çocukları ile yeterince duygusal paylaşım içine girememeleri dolayısıyla duygusal uyaran eksikliği görülebilmektedir.

Hollanda'nın Açlık Kışı

7 Ekim'den itibaren devam eden Gazze işgalinde, yiyecek depolarının tükenmesi ve dışarıdan yardımların girişine izin verilme-yişi sebebi ile yeterli derecede beslenememe sorunu oluşmakta ve hamile kadınlar üzerinde olumsuz etkiler göstermektedir.

1944 yılında Naziler, Hollanda'yı işgal ederek Bütün yiyecekleri alıp Almanya'ya taşırlar. Hollanda'daki halk aylarca açlık içinde kalır ve on binlerce insan yetersiz beslenme dolayısıyla ölür. Dedeleri ve nineleri bu stres ve kıtlıktan etkilenen sonraki kuşakların obezite, mental sağlık problemleri, stres hormonunda yükselme gibi sağlık sorunlarından mustarip olduğu gösterilmiştir.

Bu olay Hollanda Açlık Kışı olarak tarihe geçmiştir ve bilimsel araştırmalara konu olmuştur.

Kıtlığın üzerinden 70 yıl geçmesine rağmen Hollanda halkı hala bu kıtlığın epigenetik izlerini taşıyor. Dr. Heijmans ve Dr. Lumey, *Science Advances* dergisinde yayımladıkları bir araştırmada aynı zamanda epigenetik hakkında şaşkınlıklarını gizleyemiyor ve şu soruyu ortaya atıyorlar:

“Vücudumuz nasıl olur da rahimdeyken maruz kaldığı ortamı onlarca yıl sonra hatırlayabilir?

Bir başka örnekte 1970 Vietnam savaşı sonrası ikinci kuşak araştırması üzerinde aynı bulgulara rastlanmıştır. Bütün bu araştırmalar gösteriyor ki, Gazze savaşında hamile kadınların yetersiz beslenme ve psikolojik şiddet dolayısıyla nesiller arasında aktarılabilecek farklı sağlık sorunları ile baş etmek zorunda kalacaklarını öngörmek mümkündür.

İsrail Sözleşmeyi İhlal Etti

Travmanın biyolojik aktarımına dair yapılan epigenetik araştırmalar gösteriyor ki 1967'den itibaren soykırıma maruz kalan Filistin'de; yaşanan savaş, göç, yerinden edilme ve tutuklamalar sadece savaş esnasında değil, savaşa tanık olmamış kuşaklar arasında da travmatik biyolojik aktarımlara sebebiyet veriyor. Soykırım Sözleşmesinin 2. maddesindeki; “Grup azalarının bedeni ve akli melekelerine zarar verilmesi” ibaresinin işgalci İsrail tarafından gerçekleştirilmesi suretiyle sözleşme kuralları ihlal edilmekte ve bu ihlal sadece savaşın yaşandığı dönemi değil

bir sonraki iki kuşağı da etkilemesi dolayısıyla savaş sonrasında da kapsamaktadır.

7 Ekim'den itibaren yaşanan işgalin, grup üyelerini henüz dünyaya gelmeden, bir embriyo iken dahi travmaya maruz bırakarak epigenetik olarak izlerini taşıyacakları sağlık sorunları soykırım sözleşmesi dâhilinde değerlendirilmelidir. Ayrıca bu soykırım sözleşmesine sağlıkçıların yanı sıra psikologlardan ve psikiyatristlerden müteşekkil bir kadro da katılarak yapacakları çalışmalar ile soykırımın nesiller boyu sürececek yüzünü göstermelidirler.

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

56 | 57

YETİM VAKFI'NİN
BM BAŞVURUSU

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

58 | 59

**ANNELERİYLE
BERABER
GÜLÜŞLERİNİ DE
ÖLDÜRDÜLER.**

yetim
VAKFI

Birleşmiş Milletler Zorla Veya İrade Dışı Kaybetmeler Çalışma Grubuna

(Gazze’de hamisi olduğumuz ancak ulaşamadığımız çocukların kayıp olduğunu ihbar eden dilekçemizdir.)

Yetim Vakfı, kuruluş tarihi olan 10 Haziran 2017’den itibaren yeryüzünde korunmaya ihtiyacı olan çocuklara din, dil, ırk, cinsiyet ve benzeri hiçbir ayırım gözetmeksizin barınma, eğitim, psikososyal destek, sağlık gibi en temel insani yardımları ulaştırmayı kendisine misyon edinmiştir.

Tamamlanan ve hali hazırda devam eden sayısız sosyal projelerle, geleceğe umutla bakan, yaşadığı olumsuzluklara rağmen, gelecek kaygısını yok denecek kadar azaltan, özgüven duygusu gelişmiş bireyler yetiştirmek adına, vakıf gönüllüleri ve destekçileri ile birlikte Yetim Vakfı,

dünyanın 40 farklı ülkesinde yüzbinlerce çocuğa destek sağlamakta olup Gazze genelinde ise 2.000 yetim çocuğun bakım, gözetimin ve sponsorluk desteğini sürdürmektedir. Yetim ve dezavantajlı çocuklar özelinde varlık gösteren bir sivil toplum kuruluşu olan Yetim Vakfı, savaş ve çatışmaların, yoksulluğun ve doğal afetlerin yaşandığı coğrafyalardaki dünya çocuklarının elinden tutmaya devam etmektedir. Ancak Filistin-Gazze’de, İsrail tarafından gerçekleştirilen soykırım, yerinden edilen 2 milyona yakın insan ve iletişime yönelik karartma ve engellemeler nedeniyle gözetim ve bakım sorumluluğu üstlenilen yetim çocuklarımızdan haber alınamamaktadır.

HASTANELERLE BERABER İNSANLIĞI DA BOMBALADILAR.

yetim
VAKFI

İşgalci İsrail, Birleşmiş Milletler Antlaşmasına, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesine, Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesine, Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesine, Cenevre Sözleşmelerine ve Birleşmiş Milletler kararlarına rağmen, Filistin'de mülteci kampları dahil olmak üzere bütün yerleşim yerlerini, hastaneleri, ibadethaneleri hedef alarak

yüksek teknolojik silahlarla, teolojik, faşist ve intikam güdülerıyla taammüden saldırarak soykırım suçu, insanlığa karşı suçlar, savaş suçları ve saldırganlık suçu işlemektedir. İşgalci İsrail'in saldırıları sonucu Filistin'de sağlık ve alt yapı hizmetleri zarar görmekte, elektrik, akaryakıt ve su temin edilememekte, en temel insani ihtiyaçlar karşılanamamaktadır.

**CAN DOSTLARIYLA
BERABER
ÇOCUKLUKLARINI DA
KATLETTİLER.**

yetim
VAKFI

**EVLERİYLE
BERABER
HAYALLERİNİ DE
YIKTILAR.**

yetim
VAKFI

İsrail'in on yıllardır devam ettirdiği ve 07 Ekim 2023 tarihinden itibaren Filistin Devleti halkına yönelik sistematik bir şekilde artarak sürdürdüğü baskı ve işkence neticesinde, son 24 saat hariç olmak üzere Filistin Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan mevcut verilere göre başvuru tarihimiz itibarıyla öldürülen 16.248 kişinin 7.112'si çocuktur. Birleşmiş Milletlerin, özellikle çalışmalarını yürüttüğü ve üye devletler nezdinde anlaşma sağlanarak kaleme alınan Çocuk Hakları Sözleşmesinin amacına, ruhuna aykırı hareket eden İsrail'in bu katliamı sürdürmesinin ne vicdani ne insani ne de hukuki yönden kabul edilebilir bir izahı bulunmamaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca 20 Kasım 1989 tarihinde benimsenen Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin, en fazla ülke tarafından kabul edilen insan hakları belgesi olduğunu hatırlatmak isteriz. Bu sözleşmeye imza atan ülkeler, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin dört temel ilkesi; çocuğun üst yararını gözeterek **yaşama ve gelişim hakkı, eğitim, sağlık ve barınma hakkı** olduğunu kabul etmektedirler. Yine çocukların bedensel ve psikolojik istismardan korunması önemle bahsedilmektedir. sözleşmeye taraf olan ülkelerden biri de İsrail'dir. Sözleşmeye taraf olduğu 1991 tarihinden itibaren, binlerce çocuğun dolaylı ve/veya doğrudan temel haklarını gasp etmiş ve ölümüne neden olmuştur. Taraf devletlerce bu sözleşmeyi kabul ile yaşam, eğitim, sağlık ve barınma noktasındaki çocukların en temel hak ve özgürlüklerini savaş anında dahi kesintiye uğratılmaksızın kullanabilmesi konusunda uzlaş sağlanmış ve yine aynı devletler bu hakların koruyacağını taahhüt etmiştir. İsrail, bu sözleşmenin tarafı olmasına rağmen

soykırıma, gözünü kırpmadan devam etmektedir.

07 Ekim 2023 tarihinden itibaren İsrail eliyle sürdürülen bu soykırım neticesinde BM üyesi devletlerin altına imza attıkları ve üzerinde uzlaş sağlanan maddelerin Filistin topraklarında ve özellikle Gazze'de hiçbir hükmü kalmadığını görmekteyiz. Bütün bu uluslararası sözleşme ve evrensel hukuka rağmen İsrail alenen ve hiçbir uluslararası sözleşmeyi umursamaz bir şekilde savaş suçu işlemekte ve bunun en büyük mağduru da çocuklar olmaktadır. Çocukların tamamı iki ayı aşkın bir süredir devam eden bombardımanlardan dolayı ağır travmalar yaşamakta, aile bireylerini kaybeden çocuklar korumasız kalmakta, ebeveynlerini kaybeden çocuklar da yetim ve öksüz kalmaktadırlar. Yine bu çocukların eğitim hakkı askıya alınmakta, sağlık imkanları ise bombalanan hastaneler sebebiyle kısıtlanmaktadır. Evlerin, hastanelerin bombalanarak yıkıldığı, yapılan saldırılar nedeniyle, uzuvlarını, hayatlarını kaybeden çocukların ya da bu saldırılarda yaralanma sonucu tedavi gördüğü hastane de elektriksiz, ilaçsız bırakılarak adeta ölüme terk edilen çocukların sayısı her geçen artmaktadır. İletişim ağlarının da çökertilmesi ile birçok insana ulaşılamamakta ve yaşayıp yaşamadıklarından da bilgi alınamamaktadır.

Yetim ve Korunmaya muhtaç çocuklara yönelik Yetim Vakfı olarak, barınma, sağlık, eğitim ve sair temel hak ve sosyal ihtiyaçların temini noktasında, Gazze'de yaklaşık 2.000 yetim ve ihtiyaç sahibi çocuklara büyük bir özveriyle çalışıyoruz.

Ekte kimlik bilgileri ve isimleri verilen 10 yetim çocukla hiçbir şekilde iletişim sağlanamamakta ve kendilerinden haber alınamamaktadır. Yıkıcı etkisi sosyolojik ve psikolojik düzeyde artarak devam ettiren bu soykırımın neticesinde her geçen dakika, saat ve gün, haber alınmayan yetim çocuk sayısının artarak olması kaçınılmazdır.

İnsan olmanın şuuruyla, ayaklar altında gezinen onur, haysiyet ve merhamet duygularını, süründüğü yerden kaldırmak ve uluslararası hukukun devreye girdiğini görmek umudu ve gayesiyle öncelikle Birleşmiş Milletler'in dünya barışına hizmet etmek adına ve haber alınamayan çocuklarımıza nerede ve nasıl olduklarının tespiti ile temel hak ve özgürlüklerine kavuşturulması ve güvenli noktalara ulaştırılması adına ismi verilen çocuklarımızla ilgili gerekli incelemelerin yapılarak süreçle ilgili kurumumuza bilgi verilmesini bütün dünya vicdanı, aileler ve bu çocuklara düzenli destek veren gönüllülerimiz adına önemle talep ederiz.

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

64 | 65

YETİM VAKFI'NIN FİLİSTİN-GAZZE FAALİYETLERİ

EKİM 2023 -MART 2024

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

66 | 67

1917 Balfour Deklerasyonu'yla Yahudi göçlerine açılan ve süreç içerisinde İsrail işgal ve vandallıklarına muhatap olan Filistin, 7 Ekim'den beri tarihin gördüğü en ağır soykırım ve apartheid uygulamalarına maruz bırakılıyor. Yarisına yakını çocuk olmak üzere ortalama 25 bin kişinin şehit olduğu, 60 bin kişinin yaralandığı; 50 binden fazla binanın, 250 binden fazla konutun yerle bir edildiği, 2 milyon kişinin yerlerinden edildiği Gazze bütün insanlık için önemli bir gösterge mahiyetinde. Başta İslam ülkeleri olmak üzere kınamanın ötesine geçilmediği için işgalciler bundan cesaret bularak daha da çirkinleşiyor.

Dünyanın değer olarak kabul ettiği ve BM'nin temel kuruluş felsefesi sayılan metinlerin tamamının ise bu süreç içerisinde defalarca yok sayıldığına şahitlik ediyoruz: Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi, Soykırım Sözleşmesi, Roma Sözleşmesi'ne atıfla İnsanlığa Karşı Suçlar, Cenevre Sözleşmeleri, Çocuk Hakları Sözleşmesi sadece kâğıtlar üzerindeki değersiz metinler haline gelmiş durumda.

Ve sonuç olarak bugün Gazze'nin tamamı yerle bir edilirken, halkının ise en az yüzde biri artık hayatta değil ve bunun yarısını çocuklar oluşturuyor. Bugün Gazze'de psikolojik desteğe ihtiyaç duymayan çocuk yok diyebiliriz. Hatta buna yetişkinleri de katabiliriz. Çocuk Hakları Sözleşmesi'yle çocuklara vaat edilen hakların tamamı, işgalcilerin postalları altında ezilmekte. Hatta henüz doğmamış embriyo halindeki çocuklara karşı bile soykırım uygulamaları yapılmakta.

17 yıldır havadan, karadan ve denizden İsrail ablukası altında olan Gazzeli çocuklara nefes alacakları bir koridor açabilir miyiz? İşte 8 milyarlık dünyanın cevap vermesi gereken soru bu.

Yetim Vakfı olarak bölgedeki çalışmalarımız acil insani yardımlar ve hak savunuculuğu temelli olarak devam etmekte. Kurum olarak 2021 yılından beri Gazze merkezli olarak devam ettirdiğimiz çalışmalarımızda sponsorluk destek sistemiyle 1985 yetim yavrumuzu düzenli olarak desteklemekteyiz. Ayrıca Lübnan'daki Filistin kamplarında 300'ü aşkın yavrumuza

FİLİSTİN'DE ÇOCUK OLMAK

68 | 69

destek vermekteyiz. Yıl içerisinde ramazan, kurban, eğitim dönemi ve kış yardımlarıyla en az dört kez bölgede projeler gerçekleştirmekteyiz. 7 Ekim sonrası ise 227,237 bin kardeşimize temas etme fırsatı bulduk. Yardımlarımızda mümkün olduğunca yetim ve dezavantajlı çocukların bulunduğu aileleri tercih etmeye gayret ettik. Maddi değeri 886.998,00 dolar değerinde olan (Ocak itibarıyla) çalışmalarımız arasında ise nakit dağıtımı, kumanya, süt tozu ve sıcak yemek ikramları, hijyen kiti, bebek bezi, battaniye dağıtımı, yerleşim yerlerine içme suyu dağıtımı ile hastanelere yakıt destekleri bulunmaktadır.

Kurum olarak 2021 yılından beri Gazze merkezli olarak devam ettirdiğimiz çalışmalarımızda sponsorluk destek sistemiyle 1985 yetim yavrumuzu düzenli olarak desteklemekteyiz. Ayrıca Lübnan'daki Filistin kamplarında 300'ü aşkın yavrumuza destek vermekteyiz. Yıl içerisinde ramazan, kurban, eğitim dönemi ve kış yardımlarıyla en az dört kez bölgede projeler gerçekleştirmekteyiz. 7 Ekim sonrası ise 125 bini aş-

kın kardeşimize temas etme fırsatı bulduk. Yardımlarımızda mümkün olduğunca yetim ve dezavantajlı çocukların bulunduğu aileleri tercih etmeye gayret ettik. Maddi değeri 531.000 dolar değerinde olan (25 Aralık itibarıyla) çalışmalarımız arasında ise nakit dağıtımı, kumanya, süt tozu ve sıcak yemek ikramları, hijyen kiti, bebek bezi, battaniye dağıtımı, yerleşim yerlerine içme suyu dağıtımı ile hastanelere yakıt destekleri bulunmaktadır.

Hak savunuculuğu çerçevesinde ise 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nde Gazze'de hamiliğini yapmakta olduğumuz ve fakat 7 Ekimden beri haber alamadığımız 1985 yavrumuzun akıbetlerinin araştırılması için BM İnsan Hakları Zorla veya İrade Dışı Kaybetmeler Çalışma Grubu'na müracaatta bulunduk.

Filistin, Doğu Türkistan, Arakan, Afganistan ve Suriye'deki bütün yavrularımızın hak ve hukuklarının korunacağı, aileleriyle barış ve huzur içerisinde yaşayacakları günlere kavuşmak duasıyla.

Proje Türü		Faydalanan Kişi Sayısı
1	Nakdî yardım destek projesi (her aileye 250 \$) (Kuzey Gazze)	400 aile
2	Kumanya dağıtım projesi (Kuzey Gazze)	1.000 aile
3	Çocuk bezi ve süt tozu dağıtım projesi (Kuzey Gazze)	600 çocuk
4	Battaniye dağıtım projesi (Kuzey Gazze)	600 aile
5	İçme suyu dağıtım projesi (34 tanker- bir tanker 8.000 lt) (Kuzey Gazze)	10.880 aile
6	1.Sıcak yemek dağıtım projesi (Kuzey ve Güney Gazze)	2.000 kişi
7	Hijyen paketi dağıtım projesi (Kuzey Gazze)	500 aile
8	Kumanya dağıtım projesi (Güney Gazze)	2.004 aile
9	Hastanelere yakıt dağıtım projesi (10.000 lt) (Kuzey Gazze)	5.000 kişi
10	Sıcak yemek dağıtım projesi (Güney Gazze)	6.000 kişi
11	Hastanelere yakıt dağıtım projesi (16.000 lt)	8.000 kişi
12	Sıcak yemek dağıtımı	10.000 kişi
13	Battaniye dağıtım projesi	900 aile
14	Ekmek dağıtım projesi	2.625 kişi
15	Branda dağıtım projesi	300 aile
16	Sıcak yemek dağıtımı	8.000 kişi
17	Nakdî yardım destek projesi	150 aile
18	Tandır ve un dağıtımı projesi	50 aile
19	Kumanya dağıtım projesi	1.200 aile
20	Sıcak yemek dağıtım projesi	10.000 kişi
21	Bebek maması dağıtım projesi	1.000 kişi
22	Kumanya dağıtım projesi (Kuzey Gazze)	1.000 aile
23	Sıcak yemek dağıtım projesi	967 kişi
24	Nakdî yardım destek projesi	125 aile
25	Ramazan iftar projesi	30.000 kişi
26	Ramazan zekât dağıtım projesi	150 aile
Toplam Aile		19.259 aile
Toplam Kişi		227.237 kişi

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

70 | 71

Filistinli Çocuklar İçin Çiz

04 Kasım 2023, Cumartesi günü "Filistinli Çocuklar İçin Çiz" diyerek gönüllülerimiz, bağışçılarımız ve çalışma arkadaşlarımızla birlikte Üsküdar Meydanı'nda bir araya geldik.

"Filistinli çocuklar için çiz" sloganıyla gerçekleştirilecek resim çizme etkinliğinde yüzlerce çocuk, hayatta kalma mücadelesi veren Filistinli akranlarının hayallerini tuvale yansıttı.

Yetim Vakfı'nın öncülüğünde gerçekleştirilen etkinliğe İyilikhane, Yeryüzü Çocukları Derneği, Sefire-i Alem, Majlis of İslam Muslims, Bilim ve İnsan Vakfı, Genç İyiler Kulübü (İstanbul Üniversitesi), Mavi Marmara Derneği, Siyer Vakfı ve TÜGVA gibi 9 ayrı STK destek verdi. Etkinliğin açılışında Üsküdar Belediye Başkanı Hilmi Türkmen de hazır bulundu.

Yüzlerce çocuk, anne ve babalarıyla birlikte 1 kilometre uzunluğundaki tuvale Filistinli yaştlarının çalınan hayallerini çizmek için fırça ve boya larını eline aldı. Evleri, hayalleri, umutları, hayatları çalınan Filistinli kardeşleri için içlerinde taşıdığı hayalleri ve umutları bembeyaz tuvale yansıttı. Gün sonunda bin bir elden çıkan bin bir farklı hayalin yer aldığı yüzlerce metre uzunluğundaki dev resim, etkinliğe katılan gönüllülerimiz ve çocukları tarafından havaya kaldırılarak sergilendi. Çocukların hayallerini temsil eden onlarca kırmızı balon da gökyüzüne bırakıldı.

Grafiti Türkiye ekibi de Filistin temasıyla çocukların özgürlük hayallerini dev bir çalışmayla görsel bir şölene döndürdü.

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

74 | 75

YETİM VAKFI'NIN
FİLİSTİN
VE MÜLTECİ
FİLİSTİNLİLER
İÇİN YAPTIĞI
PROJELER

FİLİSTİN'DE
ÇOCUK
OLMAK

76 | 77

2021 Projeleri

- 1 Gazze'de 127 aileye kumanya dağıtımı yapılmıştır.
- 2 Gazze'de 150 çocuğa kurban bayramında bayramlık dağıtılmıştır.
- 3 Gazze'de 1097 çocuk yetim sponsorluğu projesinden faydalanmıştır.

2022 Projeleri

- 1 Ramazan çalışmaları kapsamında Gazze'de 416 kumanya, 1500 iftar, 200 çocuk paketi ve 400 bayramlık dağıtılmıştır.
- 2 Gazze'de 100 çocuğa okul çantası ve kırtasiye dağıtılmıştır.
- 3 Gazze'de 1.598 çocuk yetim sponsorluğu projesinden faydalanmıştır.
- 4 Ramazan çalışmaları kapsamında, Lübnan'daki Filistin mülteci kamplarında 400 aileye kumanya, 400 çocuk paketi, 557 çocuğa bayramlık dağıtılmış ve 300 kişilik iftar verilmiştir. Ayrıca 400 kişiye zekât dağıtılmıştır.
- 5 Lübnan'daki mülteci kamplarında 150 çocuğa kışlık mont, 100 çocuğa da kışlık kıyafet dağıtılmıştır.
- 6 Filistin mülteci kamplarında 10 aile kardeş aile projesinden faydalanmıştır.
- 7 Filistin mülteci kamplarında 100 çocuğa okul forması dağıtılmıştır.
- 8 Filistin mülteci kamplarında yaşayan 209 çocuk yetim sponsorluğundan faydalanmıştır.

2023 Projeleri

- 1 Filistin'de 500 çocuğa okul çantası ve kırtasiye dağıtımı yapılmıştır.
- 2 1.686 çocuk yetim sponsorluğu projesinden faydalanmıştır.
- 3 Ramazan çalışmaları kapsamında, Lübnan'daki Filistin mülteci kamplarında 400 çocuğa bayramlık dağıtımı yapılmıştır.
- 4 7 Ekim olaylarından sonra Güney Lübnan'daki saldırılar nedeniyle yer değiştiren 100 Filistinli aileye kumanya ve temizlik paketi dağıtılmıştır.
- 5 Lübnan'daki Filistin mülteci kamplarında 200 çocuğa kışlık mont dağıtılmıştır.

2024 Projeleri

- 1 Ramazan çalışmaları kapsamında, Lübnan'daki Filistin mülteci kamplarında yaşayan 400 aileye kumanya, 400 kişiye zekât, 400 çocuğa bayramlık ve Ramazan çocuk paketi dağıtılacak ve 400 kişilik iftar verilecektir.

KAYNAKÇA

AA. SAMRA, Abu Qais. "880 Palestinian children detained by Israel this year: NGO", 20.11.2023, <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/880-palestinian-children-detained-by-israel-this-year-ngo/3059478>. (13 Mart 2024).

AA. SAMRA, Abu Qais. "1,149 Palestinian minors detained by Israel this year: NGO", 20.11.2021, <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/1-149-palestinian-minors-detained-by-israel-this-year-ngo/2426133>. (13 Mart 2024).

AA. DARWESH OMAR, Qais Omar. KARYAĞDI DURAN, Zeynep Hilal. "Serbest bırakılan Filistinli çocuk esir Nezzal: Hapishanede darp sonucu bilincini kaybedenler oldu", 28.11.2023, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/serbest-birakilan-filistinli-cocuk-esir-nezzal-hapishanede-darp-sonucu-bilincini-kaybedenler-oldu/3066816>. (13 Mart 2024).

ADDAMEER, "Imprisonment of Children", Aralık 2017, https://www.addameer.org/the_prisoners/children. (15 Mart 2024).

BARIŞ, Maide. "Umut ve Kaygı Arasında Genetik Müdahale Biyoetik Bir Çözümleme", Betim Kitaplığı, İstanbul, 2022.

ÇAMLIK. "Hanzala Nedir Direnişin Sembolü Karikatür Ne Anlama Geliyor". 10 Kasım 2023, <https://www.yozgatacamlik.com/haber/17604976/hanzala-nedir-direnişin-sembolu-karikatur-ne-anlama-geliyor>. (13 Mart 2024).

Defense for Children International Palestine, "Year-in-review: Israeli forces carry out genocide against Palestinian children", 14.12.2023, https://www.dci-palestine.org/year_in_review_israeli_forces_carry_out_genocide_against_palestinian_children. (15 Mart 2024).

Defense for Children International Palestine, "Arbitrary by Default: Palestinian Children in the Israeli Military Court System", Mayıs 2023, [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://assets.nati-](chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://assets.nati-onbuilder.com/dcipalestine/pages/5323/attachments/original/1685539867/Arbitrary_by_Default.pdf)

onbuilder.com/dcipalestine/pages/5323/attachments/original/1685539867/Arbitrary_by_Default.pdf. (15 Mart 2024).

Defense for Children International Palestine, "Year-in-review: Israeli forces carry out genocide against Palestinian children", 14.12.2023, https://www.dci-palestine.org/year_in_review_israeli_forces_carry_out_genocide_against_palestinian_children. (15 Mart 2024).

Defense for Children Palestine, "Israeli forces burn Palestinian child detainee with cigarette, threaten to shoot another", 17.04.2022, https://www.dci-palestine.org/israeli_forces_burn_palestinian_child_detainee_with_cigarette_threaten_to_shoot_another. (15 Mart 2024).

Global Education Cluster. "Occupied Palestinian Territory" <https://www.educationcluster.net/country/occupied-palestinian-territory>. (13 Mart 2024).

UĞUR, Talha Ömer. GZT. "Filistin'in özgürlük mücadelesinin sembollerinden biri olan Handala. 19 Ocak 2024, <https://www.gzt.com/infografik/arkitekt/filistin-in-ozgurluk-mucadelesinin-semboollerinden-biri-olan-handala-32667>. (13 Mart 2024).

QUZMAR, Khaled. AA Analysis, "A glimpse into the lives of Palestinian children", 20.11.2023, <https://www.aa.com.tr/en/analysis/opinion-a-glimpse-into-the-lives-of-palestinian-children/3059230>. (15 Mart 2024).

Quzmar, Khaled. AA Analysis, "A glimpse into the lives of Palestinian children", 20.11.2023, <https://www.aa.com.tr/en/analysis/opinion-a-glimpse-into-the-lives-of-palestinian-children/3059230>. (15 Mart 2024).

INDEPENDENT. SULTAN, Yaser, "Arap sanatçılar çizimleriyle Gazze dramını anlatıyorlar", 2023, <https://www.indyturk.com/node/669176/d%C3%BCnya/arap-sanat%C3%A7%C4%B1lar-%C3%A7izimleriyle-gazze-dram%C4%B1n%C4%B1-anlat%C4%B1yorlar>. (13 Mart 2024).

- İNSAMER. ASA, Ahmet Faruk. "Filistinli Çocuk Tutuklular". 2021, chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcg-lclefindmkaj/https://www.insamer.com/tr/uploads/pdf/filistinli-cocuk-tutuklular_1.pdf. (13 Mart 2024).
- KQED. Hadeel Al-Shalchi, 2024, "Who is Handala, the Spiky-Haired Boy Who Symbolizes Palestinian Resistance?", <https://www.kqed.org/arts/13951631/who-is-handala-the-spiky-haired-boy-who-symbolizes-palestinian-resistance>. (13 Mart 2024).
- MASON, Claire Mason. Save The Children, "Trapped: The impact of 15 years of blockade on the mental health of Gaza's children", 2022. s.4., <https://resourcecentre.savethechildren.net/document/trapped-the-impact-of-15-years-of-blockade-on-the-mental-health-of-gazas-children/>. (15 Mart 2024).
- MIDDLE EAST EYE. HEARST, Katherine. "War on Gaza: Killing of Gaza's academics amounts to 'educide,' say campaigners", 31 January 2024, <https://www.middleeasteye.net/news/war-gaza-israel-killing-academics-educide-campaigners-say>. (13 Mart 2024).
- NİCOLL, Claire. Save the Children, "Defenceless: The Impact of Israeli Military Detention on Palestinian Children", 2020, <https://resourcecentre.savethechildren.net/document/defenceless-impact-israeli-military-detention-palestinian-children/>; "Military Detention", DCIP, https://www.dci-palestine.org/military_detention. (15 Mart 2024).
- "Poverty Percentages Among Individuals in Palestine According to Monthly Consumption Patterns by Region, 2017" https://pcbs.gov.ps/Portals/_Rainbow/Documents/Levels%20of%20living_poverty_2017_01e.htm. (15 Mart 2024).
- Reliefweb, "Gaza: 10.000 Children Killed in Nearly 100 Days of War", 11 Jan 2024, <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/gaza-10000-children-killed-nearly-100-days-war>. (15 Mart 2024).
- ResearchGate. https://www.researchgate.net/figure/Matthew-DeMaio-Handala-and-the-Statue-of-Liberty-Bethlehem-Wall-Courtesy-of-the_fig3_273087602. (13 Mart 2024).
- Save the Children, "Grave Violations Against Children Must Stop"- Statement by Save the Children CEO Inger Ashing", 20.02.2024, <https://opt.savethechildren.net/news/%E2%80%9Cgrave-violations-against-children-must-stop%E2%80%9D-statement-save-children-ceo-inger-ashing>. (15 Mart 2024).
- Save the Children, "Gaza: More Than 10 Children a Day Lose a Limb in Three Months of Brutal Conflict", 7.1.2024, <https://opt.savethechildren.net/news/gaza-more-10-children-day-lose-limb-three-months-brutal-conflict>. (15 Mart 2024).
- Save the Children. "Injustice: Palestinian Children's Experience of the Israeli Military Detention System", Temmuz 2023, <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/INJUSTICE-Palestinian-childrens-experience-of-the-Israeli-military-detention-system-SC-July-2023.pdf/>. (15 Mart 2024).
- The New York Times. ZİMMER, Carl, "The Famine Ended 70 Years Ago, but Dutch Genes Still Bear Scars". Jan. 31, 2018, <https://www.nytimes.com/2018/01/31/science/dutch-famine-genes.html>. (13 Mart 2024).
- The World. GUYER, Jonathon. "Revisiting the great Palestinian cartoonist Naji al-Ali 30 years after his assassination", 31 August 2017, <https://theworld.org/stories/2017-08-31/revisiting-great-palestinian-cartoonist-naji-al-ali-30-years-after-his>. (13 Mart 2024).
- Uluslararası Af Örgütü "İsrail/İşgal Altındaki Filistin Toprakları: Filistinli tutuklulara yönelik işkence ve alçaltıcı muamele içeren korkunç vakalar kaydedildi", 10.11.2023, <https://www.amnesty.org.tr/icerik/israilisgal-altindaki-filistin-topraklari-filistinli-tutuklulara-yonelik-iskence-ve-alcaltici-muamele-i-ceren-korkunc-vakalar-kaydedildi>. (15 Mart 2024).
- UNICEF, "Helath and Nutrition", <https://www.unicef.org/sop/what-we-do/health-and-nutrition>. (15 Mart 2024).
- Verywellhealth, VALEİİ, Kathi. "How Does İntergenerational Trauma Work" September 04, 2021. [https://www.verywellhealth.com/intergenerational-trauma-5191638#:~:text=Intergenerational%20trauma%20is%20the%20theory,gene%20functions%20\(epigenetic%20change\)](https://www.verywellhealth.com/intergenerational-trauma-5191638#:~:text=Intergenerational%20trauma%20is%20the%20theory,gene%20functions%20(epigenetic%20change)). (13 Mart 2024).

Adres: Dervişali, Kariye Cami Sk. No:6, 34200 Fatih/İstanbul
Telefon: +90 212 970 60 60 | **e-mail:** info@yetimvakfi.org.tr